

«ԱՐՑԱԽԲԱՆԿ» ՓԲԸ

2019 թ. ՉՈՐՐՈՐԴ ԵՌԱՄՍՅԱԿԻ

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ

ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Ծանոթագրություն 1.«Իրավական դաշտ և կորպորատիվ կառավարում»

1.1 Իրավական դաշտ

1.1.1 Բանկի հիմնական գործունեությունը

«Արցախբանկ» ՓԲԸ (այսուհետ՝ Բանկ) հիմնվել է 1996թ-ին և հանդիսանում է փակ բաժնետիրական ընկերություն՝ գործելով Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության շրջանակներում: Բանկը գրանցվել է 1996թ-ի օգոստոսի 14-ին ՀՀ կետրոնական բանկի կողմից թիվ 75 արտոնագրային համարով:

«Արցախբանկ» ՓԲԸ-ն ունիվերսալ բանկ է, որը ԱՀ և ՀՀ տարածքներում տրամադրում է ժամանակակից բանկային ծառայությունների գրեթե լրիվ տեսականի: Բանկը օրենքներով և այլ իրավական ակտերով, ինչպես նաև ներքին իրավական ակտերով սահմանված կարգով իրականացնում է հետևյալ ֆինանսական գործառնությունները՝ ընդունում է ավանդներ, տրամադրում է վարկեր, իրականացնում է դրամական պահանջների գիջման դիմաց ֆինանսավորում (ֆակտորինգ), տրամադրում է բանկային երաշխիքներ, բացում կամ իրականացնում է հաշվարկներ ակրեդիտիվներով, մատուցում է վճարահաշվարկային ծառայություններ, այդ թվում՝ բացում, վարում և սպասարկում է բանկային հաշիվներ, ներառյալ՝ բանկերի թղթակցային հաշիվները, թողարկում և սպասարկում է արժեթղթեր, իր անունից և իր հաշվին արժեթղթերով, ածանցյալ ֆինանսական գործիքներով կատարում է գործարքներ, մատուցում է ներդրումային և ոչ հիմնական ծառայություններ՝ համաձայն «Արժեթղթերի շուկայի մասին» ՀՀ օրենքի, օրենքով սահմանված պահանջները բավարարելու դեպքում իրականացնում է ներդրումային ֆոնդի (ներառյալ՝ կենսաթոշակային ֆոնդի) պահառության գործունեություն, կառավարում է այլ անձանց միջոցներ (հավատարմագրային (իագորագրային)

Բանկն ունի քսաներկու մասնաճյուղ, որոնց միջոցով իրականացնում է իր գործունեությունը: Բանկն 31.12.2019թ դրությամբ ունի 473 աշխատող:

1.1.2 Գործարար միջավայրը

Բանկի գործարար միջավայրը Արցախի և Հայաստանի Հանրապետություններն (այսուհետ երկուսը միասին՝ նաև Հանրապետություն) են: Չնայած Հանրապետությունը շարունակում է իրականացնել քաղաքական և տնտեսական բարեփոխումներ, որպես զարգացող շուկա, Հանրապետությունում բացակայում են զարգացած գործարար միջավայրը և համապատասխան օրենսդրական ենթակառուցվածքները, որոնք սովորաբար գոյություն ունեն ազատ շուկայական տնտեսություն ունեցող երկրներում: Բացի այդ, տնտեսական պայմանները շարունակում են սահմանափակել գործառնությունների ծավալները ֆինանսական շուկաներում, և ֆինանսական գործիքների իրական արժեքները կարող են չհամապատասխանել իրականացված գործարքներին: Հետագա տնտեսական զարգացման հիմնական խոչընդոտը տնտեսական և կառուցվածքային զարգացման ցածր մակարդակն է՝ ելուցակցված տարածաշրջանային անկայունությամբ, կենտրոնացված տնտեսական հենքով: Այնուամենայնիվ, Բանկի Ղեկավարությունը գտնում է, որ ընթացիկ հանգամանքներում ձեռնարկվում են համապատասխան միջոցառումներ Բանկի կայունությունն ապահովելու նպատակով:

Բանկի ղեկավարությունը գտնում է,որ ընթացիկ պայմաններում իրականացվում են համապատասխան միջոցառումներ Բանկի տնտեսական կայունությունն ապահովելու նպատակով:

1.1.3 Բանկը որևէ խմբի անդամ չի հանդիսանում:

1.2 Կորպորատիվ կառավարում

1.2.1 Խորհրդի կառուցվածքը, կազմը

Խորհրդի նախագահ՝	պարտականությունները կատարում է Էդվարդ Մարտինի Սանդոյանը
Խորհրդի անդամներ՝	Արմեն Ռազմիկի Դարբինյան Էդվարդ Մարտինի Սանդոյան Լևոն Վարազդատի Ղազարյան Արթուր Հակոբի Օսիկյան

1.2.2 Տնօրինության կառուցվածքը, կազմը

Գործադիր տնօրեն - Վարչության նախագահ՝ Վարչության անդամներ՝	Արտակ Ռուդիկի Բալայան
Գործադիր տնօրեն -Վարչության նախագահի տեղակալ՝	Վահրամ Բորիսի Բաղդասարյան
Զարգացման գծով տնօրեն, Գործադիր տնօրեն-վարչության նախագահի տեղակալ՝	Լևոն Աշոտի Մարտիրոսյան
Գլխավոր Գանձապետ՝	Պարույր Համլետի Գրիգորյան
Գլխավոր հաշվապահ՝	Ռուզան Վալերիկի Խաչատրյան

1.2.3 Բանկի կանոնադրական կապիտալի 96.77 %-ը պատկանում է իրավաբանական անձանց, իսկ մնացած 3.23 %-ը՝ ֆիզիկական անձանց:

1.2.4 Բանկի նշանակալից մասնակիցներն են

1 «Հայաստանի Բիզնեսի Հիմնադրամ» ՓԲԸ 51.72%

2 Արցախի ներդրումային հիմնադրամ 44.99%

Բանկի բաժնետերերի քանակը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում կազմել է ութ բաժնետեր:

1.2.5 Բանկի խորհուրդը մեծ ուշադրություն է դարձնում բանկում կարգապահ և բարձր որակավորում ունեցող միջին և բարձր օղակի ղեկավարների առկայությանը: Խորհուրդը Բանկի ղեկավարների վարձատրության (ներառյալ խրախուսամանն ուղղված վճարների) մակարդակը պահպանում է առավելագույն մրցակցային սահմաններում:

1.2.6 Բանկի արտաքին առուղիի ծառայությունների համար վճարվող գումարի չափը որոշում է Բանկի խորհուրդը:

Ծանոթագրություն 2. «Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը»

2.1 Ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը և ներկայացումը

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվում և ներկայացվում են համաձայն Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ), որոնք հաստատվել են Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի (<<ՄՍՀ) կողմից: Ֆինանսական հաշվետվությունները հիմնված են Բանկի հաշվառման գրանցումների վրա: Ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացվում են << դրամով՝ հազարների ճշտությամբ: Ֆինանսական հաշվետվությունների առումով հաշվետու տարի է համարվում հունվարի 1-ից դեկտեմբերի 31-ը ներառյալ ընկած ժամանակահատվածը:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվում են իրական արժեքի հիման վրա՝ ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների ու պարտավորությունների, ինչպես նաև իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ակտիվների համար, բացառությամբ այն ակտիվների, որոնք իրական արժեքը հնարավոր չէ որոշել: Այլ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները, ինչպես նաև ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները հաշվառվում են պատմական արժեքով, բացառությամբ հողի և շինությունների, որոնք ներկայացվում են վերագնահատված արժեքով:

2.2 Եկամուտների և ծախսերի ճանաչում

Տոկոսային եկամուտներն ու ծախսերը բոլոր տոկոսաբեր ֆինանսական գործիքների համար, բացառությամբ՝ Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող կամ ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող գործիքների, համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես տոկոսային եկամուտ և տոկոսային ծախս՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Եթե ֆինանսական ակտիվի կամ նմանատիպ ֆինանսական ակտիվների խմբի հաշվեկշռային արժեքը նվազում է արժեզրկումից կորուստների պատճառով, տոկոսային եկամուտը շարունակում է ճանաչվել՝ կիրառելով սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը՝ նոր հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ:

Բանկի սուբյեկտների և տուգանքների գծով ստացվելիք գումարները հաշվեզրկում են եկամուտների յուրաքանչյուր օր: Հաշվեզրկող գումարի հաշվարկման համար հիմք են հանդիսանում համապատասխան պայմանագրերը:

Վարկերի տրամադրման համար գանձվող վճարները (համապատասխան ծախսերի հետ միասին) հետաձգվում են՝ ճշգրտելով տվյալ վարկի արդյունավետ տոկոսադրույքը: Վարձավճարները, այլ եկամուտները և ծախսերը հիմնականում ճանաչվում են հաշվեզրկման սկզբունքով ծառայությունների մատուցման ընթացքում: Ներդրումային պորտֆելի, այլ կառավարական և խորհրդատվական ծառայությունների գծով վճարները ճանաչվում են պայմանագրային պայմաններին համապատասխան:

Ձուտ առևտրային եկամուտը ներառում է Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխությունից իրացված և չիրացված եկամուտը և ծախսը, տոկոսներից, շահաբաժիններից և արտարժույթային տարբերություններից գոյացող բոլոր եկամուտները և ծախսերը: Ձուտ առևտրային եկամուտը ներառում է նաև արտարժույթի առջ ու վաճառքից զուտ եկամուտը կամ ծախսը: Շահաբաժիններից ստացվող եկամուտը ճանաչվում է, երբ Բանկի՝ վճարը ստանալու իրավունքը հաստատված է:

2.3 Արտարժույթային գործառնություններ

Արտարժույթով գործարքները հաշվառվում են << դրամով՝ կիրառելով գործարքի օրվա դրությամբ << կենտրոնական բանկի կողմից հրապարակված արժույթային շուկայում ձևավորված միջին փոխարժեքը: Արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերագնահատվում են նշյալ միջին փոխարժեքով: Վերագնահատումից առաջացած օգուտը և վնասը ճանաչվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում որպես շահույթ կամ վնաս:

Արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները, որոնք ներկայացված են սկզբնական արժեքով, փոխարկվում են << դրամի՝ գործարքի օրվա միջին փոխարժեքով:

Բանկի կողմից ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման նպատակով օգտագործվել են հետևյալ փոխարժեքները.

	31 դեկտեմբերի 2019թ.	31 դեկտեմբերի 2018թ.
<< դրամ/ԱՄՆ դոլար	479.7	483.75
<< դրամ/ԵՎԲ	537.26	553.65

2.4 Հարկային հաշվառում

Շահույթի գծով հաշվետու տարվա շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, բացառությամբ այն հարկերի, որոնց գծով գործառնությունների արդյունքները ճանաչվել են այլ համապարփակ եկամտում, ինչի դեպքում հարկերը նույնպես ճանաչվում են այլ համապարփակ եկամտում:

Ընթացիկ հարկը տարվա համար հարկվող եկամտից վճարվելից հարկն է՝ հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվին գործող հարկային դրույքներով, ինչպես նաև նախորդ տարիների համար վճարված հարկերի ճշգրտումները:

Հետաձգված հարկերը հաշվարկվում են հաշվապահական հաշվեկշռի պարտավորությունների մեթոդի համաձայն, որը հաշվի է առնում բոլոր ժամանակային տարբերությունները, որոնք առաջանում են ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային գումարների և հարկային նպատակներով հաշվարկվող գումարների միջև, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ այդ տարբերություններն առաջացել են գույվիլի նախնական ճանաչման ժամանակ կամ կազմակերպությունների միավորում միավորում չհանդիսացող գործառնություններից առաջացող ակտիվների կամ պարտավորությունների դեպքում և ինչը առաջացման պահին չի ազդում ոչ հաշվապահական, և ոչ էլ հարկման նպատակով հաշվարկվող շահույթի վրա: Հետաձգված հարկային ակտիվ ճանաչվում է միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ ապագայում առկա կլինի հարկման ենթակա շահույթ, որի հաշվին կարող են օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունները: Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվարկվում են այն հարկային դրույքով, որը ենթադրվում է, որ կգործի ակտիվների իրացման և պարտավորությունների մարման ժամանակ՝ հիմնվելով տվյալ ժամանակաշրջանի կամ հաշվետու ժամանակաշրջանի փաստացի գործող դրույքների վրա:

Բանկն իր գործունեության ընթացքում վճարում է նաև այլ հարկեր: Այդ հարկերը ներառված են համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության այլ ծախսերում:

2.5 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները բաղկացած են կանխիկ դրամից, ՀՀ կենտրոնական բանկում պահվող միջոցներից (բացառությամբ՝ ԱրՔա վճարային համակարգով իրականացվող փոխհաշվարկների համար դեպոնացված գումարների) և այլ բանկերում հաշիվներից, որոնք կարող են փոխարկվել կանխիկ կարճ ժամանակամիջոցում և չեն ենթարկվում արժեքի փոփոխման զգալի ռիսկի:

Դրամական միջոցների փաստացի ներհոսքի և/կամ արտահոսքի ձևակերպումը կատարվում է արժույթների անվանական արժեքով՝ պատշաճ կերպով կազմված վճարահաշվարկային փաստաթղթերի հիման վրա:

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով :

2.6 Թանկարժեք մետաղներ

Ոսկին և այլ թանկարժեք մետաղները հաշվառվում են ՀՀ ԿԲ կողմից սահմանվող գներով, ինչը հիմնված է Լոնդոնի թանկարժեք Մետաղների բորսայի գնանշումների վրա:

Գների տատանումներն արտացոլվում են «թանկարժեք մետաղներով գործառնություններից զուտ եկամուտ» հոդվածում՝ այլ եկամուտներում և ծախսերում:

2.7 Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Իր բնականոն գործունեության ընթացքում Բանկն օգտագործում է այլ բանկերում տարբեր ժամկետայնությամբ բացված ավանդային հաշիվներ: Բանկերին տրամադրված ֆիքսված ժամկետով վարկերն ու կանխավճարները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ոչ ֆիքսված ժամկետներով միջոցներն ամորտիզացվում են Բանկի համապատասխան ներքին իրավական ակտերով սահմանված ժամկետներում: Ֆինանսական կազմակերպությունների

նկատմամբ գումարները նվազեցվում են արժեզրկումից պահուստների գումարներով:

2.8 Ֆինանսական գործիքներ

Բանկը ֆինանսական գործիքների դասակարգման, չափման ինչպես նաև արժեզրկման հաշվառման համար կիրառել է նոր՝ ՖՀՄՍ 9-ի “Ֆինանսական գործիքներ.ճանաչումը և չափումը”ստանդարտը: Բանկը ֆինանսական ակտիվները և պարտավորություններն իր հաշվեկշռում ճանաչում է այն և միայն այն դեպքում, երբ Բանկը դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ:

Երբ Բանկը սկզբնապես ճանաչում է ֆինանսական ակտիվը, ապա պետք է այն դասակարգի՝ որպես հետագայում կա՛մ ամորտիզացված արժեքով, կա՛մ իրական արժեքով չափվող՝ հիմնվելով երկու ստորև բերվածների վրա.

- ֆինանսական ակտիվների կառավարման Բանկի բիզնես մոդելի. և
- ֆինանսական ակտիվի դրամական միջոցների հոսքերի պայմանագրային բնութագրի:

Բանկը Ֆինանսական ակտիվների դասակարգման որոշման նպատակով ֆինանսական ակտիվները դասակարգում է հետևյալ բիզնես մոդելների երեք կատեգորիաներում՝

- Դրամական միջոցների հոսքեր հավաքելու համար ակտիվներ պահելը (հավաքելու համար պահվող),

- Դրամական միջոցների հոսքեր հավաքելու եւ վաճառելու համար ակտիվներ պահելը (հավաքելու եւ վաճառելու համար պահվող),

- Այլ բիզնես մոդել:

Ֆինանսական ակտիվը չափվում է ամորտիզացված արժեքով, եթե բավարարվում են հետևյալ երկու պայմանները՝

- ակտիվը պահվում է բիզնես մոդելի շրջանակներում, որի նպատակն է պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի հավաքման համար ակտիվներ պահելը.
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական միջոցների հոսքեր, որոնք միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի նկատմամբ հաշվարկված տոկոսների վճարումներն են:

Իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են հետևյալ երկու կատեգորիաներում՝

- Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով (FVOCI «fair value through other comprehensive income»)

- Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով (FVTPL՝ «fair value through profit or loss»)

Ֆինանսական ակտիվները չափվում են իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով (FVOCI), եթե բավարարվում են հետևյալ երկու պայմանները՝

- ակտիվը պահվում է բիզնես մոդելի շրջանակներում, որի նպատակն է ինչպես պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի հավաքման համար ակտիվներ պահելը, այնպես էլ այդ ակտիվները վաճառելը.
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական միջոցների հոսքեր, որոնք միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի նկատմամբ հաշվարկված տոկոսների վճարումներն են:

Այն ֆինանսական ակտիվները, որոնք չեն կարող դասակարգվել որպես ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող կամ իրական արժեքով հաշվառվող՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով (FVOCI) կամ որոնք դասակարգվում են այլ բիզնես

մոդելում և որոնց դրամական միջոցների հոսքերը միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսների վճարումներ չեն, պետք է հաշվառվեն իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով (FVTPL)

Ակտիվների հետագա վերադասակարգումը կատարվում է այն դեպքում, երբ տեղի է ունեցել Բանկի բիզնես մոդելի փոփոխություն:

Պարտքային արժեթղթերը, որոնք առ 31.12.17թ. դասակարգված են եղել որպես վաճառքի համար մատչելի, ՖՀՄՍ 9-ով կաչփվեն իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ եկամտի միջոցով, քանի որ բավարարում են դրամական միջոցների հոսքեր հավաքելու

և վաճառելու համար պահվող բիզնես մոդելին :Քանի որ վարկերը բավարարում են հավաքելու համար պահվող բիզնես մոդելին, ապա նոր ստանդարտի կիրառումից հետո կշարունակվեն չափվել ամորտիզացված արժեքով:

ՈՒՅՈՒ Լ ԽԱԿԱՂԱՐԾ ՈՒՅՈՒ ԽԱՄԱԾԱՅԻՆԱԳՐԵՐ.

Հետզնման պայմանով արժեթղթերի վաճառքի գործառնությունները (ոուսո) դիտարկվում են որպես ապահովված ֆինանսական գործարքներ: Հետզնման պայմանով վաճառված արժեթղթերը շարունակվում են հաշվառվել հաշվեկշռում, և այն դեպքում, երբ գնորդն ունի նշված արժեթղթերի վաճառքի կամ գրավադրման պայմանագրային իրավունք կամ համաձայնություն, դրանք վերադասակարգվում են որպես «Հետզնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր» և ներկայացվում են որպես առանձին հաշվեկշռային հոդված: Համապատասխան պարտավորությունն արտացոլվում է ֆինանսական կազմակերպությունների կամ հաճախորդների նկատմամբ հաշիվներում:

Հետվաճառքի պայմանով գնված արժեթղթերը (խակաղարծ ոուսո) չեն ճանաչվում հաշվապահական հաշվեկշռում, իսկ տրամադրված գումարները հաշվառվում են որպես պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ կամ հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող տրված վարկեր և փոխառություններ: Արժեթղթերի գնման և վաճառքից առաջացած եկամուտը կամ ծախսը իրենից ներկայացնում է տոկոսային եկամուտ կամ ծախս, որոնք հաշվեգրվում են հետզնման պայմանագրերի գործողության ժամկետների ընթացքում՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Տրամադրված վարկեր և դեբիտորական պարտքեր Վարկերը և դեբիտորական պարտքերը ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք ստեղծվում են Բանկի կողմից ուղղակիորեն պարտապանին դրամ տրամադրելու միջոցով՝ առանց պարտքը վաճառելու մտադրության:

2.9 Արժեգրկում

ՖՀՄՍ 9 պահանջում է ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ ճանաչել ֆինանսական ակտիվի, վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքերի, պայմանագրային ակտիվների կամ վարկերի տրամադրման պարտավորվածությունների և ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերի գծով, որոնց համար կիրառելի են արժեգրկման պահանջները: Ակնկալվող պարտքային կորուստները ֆինանսական գործիքի ակնկալվող ժամանակահատվածի ընթացքում պարտքային կորուստների հավանականությամբ կշռված միջին արժեքն է (այսինքն դրամական միջոցների դեֆիցիտի ներկա արժեքը):

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Բանկը պետք է գնահատի, թե արդյոք էական է ավելացել ֆինանսական գործիքի վարկային ռիսկը սկզբնական ճանաչման պահից հետո: Գնահատումն իրականացնելիս, Բանկը պետք է օգտագործի ֆինանսական գործիքի մարման ակնկալվող ժամկետի ընթացքում դեֆոլտի ռիսկի փոփոխությունները, այլ ոչ թե ակնկալվող պարտքային կորուստների գումարի փոփոխությունները: Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Բանկը պետք է հաշվարկի ֆինանսական գործիքի գծով գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ, երբ ֆինանսական գործիքի վարկային ռիսկը սկզբնական ճանաչումից հետո էական աճել է : Այն դեպքում, երբ հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ֆինանսական գործիքի վարկային ռիսկը սկզբնական ճանաչումից հետո էական չի աճել , Բանկը պետք է հաշվարկի ֆինանսական գործիքի գծով 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ:

Վարկային ռիսկի էական աճը որոշելու համար, Բանկը դիտարկում է ինչպես քանակական, այնպես էլ որակական չափանիշներ: Բանկը սահմանում է չափանիշներ, որոնց միջոցով գնահատում է դեֆոլտի հավանականության քանականան համեմատական աճը, ինչը կփաստի վարկային ռիսկի էական աճը: Դեֆոլտի հավանականության էական աճի շեմի սահմանումը կախված է սկզբնական ճանաչման պահին դեֆոլտի հավանականությունից: Բացի դրանից, ընդհանուր առմամբ, որակական գործոնները, որոնք մասնանշում են վարկային ռիսկի աճ, ներառված են դեֆոլտի հավանականության գնահատման մոդելում, և այդպիսով ներառվում են քանակական գնահատականի մեջ, այլ ոչ թե առանձին որակական գնահատականում: Այնուամենայնիվ, եթե հնարավոր չէ քանակական գնահատման մեջ ներառել որակական գործոնների վերաբերյալ առկա ընթացիկ տեղեկատվությունը, ապա վարկային ռիսկի էական աճը որոշելիս, դրանք դիտարկվում են որպես առանձին որակական գնահատում:

Բանկի մոտեցումը ՖՀՄՍ 9–ի շրջանակում ակնկալվող պարտքային կորուստների ու տոկոսային եկամուտների ճանաչմանը հիմնված է եռափուլ գործընթացի վրա: Փուլ 1-ն ընդգրկում է ցածր վարկային ռիսկ ունեցող ֆինանսական գործիքներին, որոնց վարկային ռիսկը սկզբնական ճանաչումից հետո սկզբնական ճանաչումից հետո էականորեն չի նվազել: Փուլ 2-ն ընդգրկվում են այն ֆինանսական ակտիվները, որոնց վարկային ռիսկը նշանակալիորեն աճել է սկզբնական ճանաչումից հետո: 3-րդ Փուլը վերաբերում է ֆինանսական ակտիվներին, որոնց արժեգրկման վերաբերյալ առկա են օբյեկտիվ վկայություններ: Ֆինանսական ակտիվի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներ (ECL). ներկայացնում է պարտքային կորուստների միջին արժեքը՝ կշռված դեֆոլտի ի հայտ գալու համապատասխան ռիսկով, և հաշվարկվում է հետևյալ բանաձևով $ECL = PD \times EAD \times LGD$

որտեղ, **PD**-ն դեֆոլտի հավանականությունն է, որը կարող է տեղի ունենալ միայն գնահատված ժամանակահատվածի շրջանակներում որոշակի պահին, եթե ֆինանսական ակտիվը մինչ այդ չի ապաճանաչվել և դեռևս ներառված է պորտֆելում:

Դեֆոլտի դեպքում ռիսկի տակ գտնվող գումար (**EAD**). ներկայացնում է դեֆոլտի ապագա ամսաթվի դրությամբ չմարված պարտքի ընդհանուր մնացորդի գումարը, որը ենթակա է վարկային ռիսկի՝ հաշվի առնելով հաշվետու ամսաթվից հետո պարտքի ակնկալվող փոփոխությունները, ներառյալ մայր գումարի և տոկոսագումարների մարումը: Վնասը դեֆոլտի ժամանակ (**LGD**). այն արտահայտում է վնասի չափը, որը առաջանում է վարկի դիֆոլտային կարգավիճակում: Այն հիմնված է պայմանագրային դրամական հոսքերի և այն դրամական հոսքերի տարբերության վրա, որոնք վարկատուն հույս

ունի ստանալ, ներառյալ գրավի իրացումից առաջացած դրամական հոսքերը: Որպես կանոն, այն արտահայտվում է դեֆոլտի դեպքում ռիսկի տակ գտնվող գումարի (EAD) նկատմամբ տոկոսով: ՖՀՄՍ (IFRS) 9 ստանդարտի պահանջների համաձայն, ֆինանսական ակտիվների արժեգրկման պահուստի գնահատման շրջանակներում անհրաժեշտ է որոշել մակրոտնտեսական ցուցանիշների ազդեցությունը դեֆոլտի հավանականության վրա: Այս նպատակով Բանկը բացահայտում է պատմական դեֆոլտի հավանականության և մակրոտնտեսական հիմնական ցուցանիշների միջև կապերն ընտրում է իր վարկային պորտֆելի վրա առավել ազդեցիկ կապ ցուցաբերած մակրոտնտեսական ցուցանիշների համախումբը: Բացահայտված կապի կիրառմամբ Բանկը կատարում է հաջորդ տարիների դեֆոլտի հավանականության ցուցանիշների կանխատեսում ըստ առանձին փուլերի (stage) ու ենթապորտֆելների խմբերի, և վերջիններին միջոցով ստանում է մակրոտնտեսական ազդեցության ճշգրտման համապատասխան գործակիցներ:

2.10 Վարձակալություն

Բանկն իր գործունեությունն ապահովելու նպատակով կարող է վարձակալել հող, շենք և տարածքներ, այլ հիմնական միջոցներ, ինչպես նաև դրանց գծով կատարել կապիտալ ներդրումներ: Վարձակալված հողի, շենքի և տարածքների, այլ հիմնական միջոցների վրա կատարված այն ծախսումները, որոնք բարձրացնում են վարձակալված հիմնական միջոցի արժեքը, դիտվում են որպես կապիտալ բնույթի ծախսումներ և ճանաչվում են ակտիվ: Նշված ծախսումներն ամորտիզացվում են՝ կիրառելով գծային մեթոդը՝ համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության մնացորդային ժամկետի ընթացքում: 01.01.2019թ ուժի մեջ մտած ՖՀՄՄ 16 Վարձակալություն ստանդարտը տարբերակում է վարձակալության և ծառայության մատուցման պայմանագրերն այն հիմքով, թե որոշակի ակտիվի օգտագործումը վերահսկվում է վարձակալի կողմից: Վերահսկողությունը համարվում է առկա, եթե վարձակալը ունի՝

- Որոշակի ակտիվի օգտագործումից ստացված բոլոր տնտեսական օգուտների ստացման իրավունք ,և
- Տվյալ ակտիվի օգտագործումը տնօրինելու իրավունք:

Վարձակալության պայմանագրերը, բացառությամբ կարճաժամկետ (12 ամիս կամ պակաս ժամկետով վարձակալություն) վարձակալության և ցածրարժեք ակտիվների վարձակալության (բացառությունը սահմանվում է ՖՀՄՄ 16-ով), պետք է ճանաչվեն վարձակալի հաշվեկշռում՝ որպես օգտագործման իրավունքով ակտիվ և վարձակալության գծով պարտավորություն:

Օգտագործման իրավունքով ակտիվը սկզբնապես չափվում է իր սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակային մաշվածությունը և արժեզրկման կորուստները, որոնք ճշգրտվում են վարձակալության պարտավորությունների ցանկացած վերագնահատման համար: Վարձակալության պարտավորությունը սկզբնապես չափվում է այդ ամսաթվին չվճարված վարձակալական վճարների ներկա արժեքով: Ըստ այդմ, վարձակալը պետք է առանձին ճանաչի վարձակալական պարտավորության գծով տոկոսային ծախսը և ակտիվի օգտագործման իրավունքի մաշվածության ծախսը: Վարձակալության պարտավորությունը ճշգրտվում է որոշակի իրադարձությունների ի հայտ գալու պարագայում (օր.՝ ապագա վարձավճարների փոփոխություն՝ կապված վարձավճարի չափի որոշման համար փոխարժեքի տատանումների հետ):

Վարձակալության գծով ծախսերը ճանաչում է՝ հիմնվելով գծային մեթոդի վրա:

2.11 Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցները հաշվառվում են սկզբնական արժեքի և կուտակված մաշվածության և/կամ արժեզրկումից կուտակված կորուստների տարբերությամբ, բացառությամբ՝ հողի և շինությունների, որոնք հաշվառվում են վերագնահատված արժեքով: Բանկի շենքերը հաշվառվում են իրական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ: Հողը հաշվառվում է վերագնահատված արժեքով և ունի անսահմանափակ օգտակար ծառայության ժամկետ, հետևաբար չի ամորտիզացվում: Երբ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը ավելի մեծ է նրա գնահատված փոխհատուցվող գումարից ոչ ժամանակավոր հանգամանքների պատճառով, այն անմիջապես նվազեցվում է մինչև այդ փոխհատուցվող գումարը:

Վարձակալված հիմնական միջոցների վրա կատարված կապիտալ բնույթի ծախսումները կապիտալացվում և ամորտիզացվում են օգտակար ծառայության ժամկետում:

Անավարտ շինարարությանը պատկանող ակտիվները հաշվառվում են փաստացի ծախսերի և արժեզրկումից կորուստների տարբերությամբ: Շինարարական աշխատանքների ավարտից հետո ակտիվները փոխանցվում են հիմնական միջոցներին և հաշվառվում են մնացորդային արժեքով: Անավարտ շինարարությանը պատկանող ակտիվները չեն ամորտիզացվում, քանի դեռ պատրաստ չեն օգտագործման համար:

Ակտիվի մաշվածությունը սկսում է հաշվարկվել, երբ այն մատչելի է օգտագործման համար, այսինքն՝ գտնվում է այնպիսի վայրում և վիճակում, որն անհրաժեշտ է կոնկրետ նպատակով ակտիվն օգտագործելու համար: Ակտիվի մաշվածության հաշվարկումը դադարում է ակտիվի՝ որպես Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող դասակարգելու և ակտիվն ապաճանաչելու ամսաթվերից ամենավաղով:

Հիմնական միջոցների վերանորոգման և պահպանման հետ կապված ծախսումները ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես ծախս՝ դրանց կատարման պահին: Կապիտալ բնույթի նորոգման ծախսումները ավելացվում են ակտիվի հաշվեկշռային արժեքին, երբ հավանական է, որ դրանց շնորհիվ ապագա տնտեսական օգուտները՝ ավելի շատ, քան ակնկալվում էր առկա ակտիվի նորմատիվային ցուցանիշների սկզբնական գնահատումից, կհոսեն դեպի Բանկ: Այս ծախսումները մաշվածությունը հաշվարկվում է համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության մնացորդային ժամկետի ընթացքում:

Հիմնական միջոցի իրացումից առաջացած օգուտը կամ վնասը որոշվում է որպես ակտիվի իրացումից զուտ մուտքերի և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն և հաշվառվում է գործառնական շահույթում :

Հիմնական միջոցների արժեքը փոխհատուցվում է դրանց մաշվածության հաշվեգրման միջոցով: Հիմնական միջոցների մաշվածության հաշվեգրման համար Բանկը սահմանում է հետևյալ նորմերը.

Հիմնական միջոցի անվանումը	տարիներ
• Շենքեր	30 տարի
• Համակարգիչներ	3 տարի
• Բանկումատներ	10 տարի
• Սարքավորումներ	8 տարի
• Փոխարդամիջոցներ	8 տարի
• Այլ հիմնական միջոցներ	8 տարի

Հիմնական միջոցների մաշվածության գումարն իր օգտակար ծառայության ընթացքում պարբերաբար բաշխելու համար Բանկը կիրառում է մաշվածության հաշվարկման գծային մեթոդը, որի համաձայն ակտիվի օգտակար ծառայության ընթացքում կատարվում են հավասարաչափ հատկացումներ:

2.12 Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվները բաղկացած են համակարգչային ծրագրերից, արտոնագրերից և նման այլ ակտիվներից:

Առանձին ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները սկզբնապես ճանաչվում են ինքնարժեքով: Նախնական ճանաչումից հետո ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ նվազեցնելով կուտակված ամորտիզացիան կամ արժեզրկումից կորուստները: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայությունների ժամկետները կարող են լինել որոշակի կամ անորոշ: Որոշակի օգտակար ծառայությունների ժամկետներ ունեցող ոչ նյութական ակտիվներն ամորտիզացվում են և գնահատվում են արժեզրկման առումով, երբ առկա են արժեզրկման հատկանիշներ: Ամորտիզացիայի հաշվառման մեթոդները և ժամկետները կարող են վերանայվել յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա վերջում:

Անորոշ օգտակար ծառայությունների ժամկետներ ունեցող ոչ նյութական ակտիվները չեն ամորտիզացվում, սակայն յուրաքանչյուր տարի գնահատվում են արժեզրկման առումով՝ անհատապես կամ առանձին դրամաստեղծ միավորի համար: Անորոշ օգտակար ծառայությունների ժամկետներ ունեցող ոչ նյութական ակտիվները յուրաքանչյուր տարի վերլուծվում են՝ հիմնավորելու համար նրանց հաշվառման շարունակականությունը նշված դատում: Համակարգչային ծրագրերի ընթացիկ սպասարկման ծախսերը հաշվառվում են որպես ծախս դրանց կատարման ժամանակ:

2.13 Արագամաշ առարկաներ

Արագամաշ առարկաներին վերաբերում են այն ակտիվները, որոնց ծառայության ժամկետը չի գերազանցում մեկ տարին՝ անկախ դրանց արժեքից: Այդ ակտիվների թվին են դասվում՝ պահեստամասերը, սպասարկող սարքավորումները, գործիքները և հարմարանքները, տնտեսական գույքը: Արագամաշ առարկաների արժեքը ծախսագրվում է շահագործման հանձնելու պահին:

2.14 Շնորհներ

Ակտիվներին վերաբերող շնորհները ներառվում են այլ պարտավորություններում և կրեդիտագրվում են եկամուտներին գծային մեթոդով՝ համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում:

2.15 Ներգրավված միջոցներ

Ներգրավված միջոցները, որոնք ներառում են ՀՀ կառավարության և կենտրոնական բանկի, այլ ֆինանսական կազմակերպությունների և հաճախորդների հաշիվները, թողարկված արժեթղթերը և ստորագրված փոխառությունները, սկզբնապես ճանաչվում են ստացված միջոցների իրական արժեքով՝ հանած գործառնությունների գծով ուղղակի ծախսերը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ներգրավված միջոցները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Եկամուտները և ծախսերը գրանցվում են համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, ինչպես պարտավորությունների ապահովման ժամանակ, այնպես էլ ամորտիզացիայի ընթացքում:

2.16 Պահուստներ

Պահուստը ճանաչվում է, երբ Բանկն ունի ներկա իրավական կամ կառուցողական պարտականություն, որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտներ մարմնավորող միջոցների արտահոսք և պարտականության գումարը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել:

2.17 Բաժնետիրական կապիտալ

Սովորական բաժնետոմսերը և չմարվող արտոնյալ բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես կապիտալ: Բացի Բանկի միավորման դեպքում թողարկվող բաժնետոմսերի, նոր բաժնետոմսերի թողարկմանը վերաբերող ուղղակի ծախսերը՝ նվազեցվում են կապիտալի աճից: Երբ թողարկման արդյունքում ստացված գումարների իրական արժեքը գերազանցում է բաժնետոմսերի անվանական արժեքը, տարբերությունը հաշվառվում է որպես հավելավճար:

Երբ Բանկը գնում է իր բաժնետոմսերը, սեփական կապիտալը նվազեցվում է վճարված գումարի չափով, ներառյալ գործառնությանը բնորոշ բոլոր ծախսերը՝ նվազեցված հարկերով, մինչև գործարքի չեղյալ համարվել կամ վերաթողարկումը: Երբ գնված բաժնետոմսերը վճարվում են երրորդ կողմին կամ վերաթողարկվում են, ստացված գումարները ներառվում են կապիտալում: Գնված բաժնետոմսերը հաշվառվում են միջին կշռված արժեքով:

Հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով շահաբաժինները դուրս են գրվում կապիտալից և ճանաչվում են որպես պարտավորություն, միայն երբ դրանք հաստատվում են հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով կամ մինչև այդ: Մինչև հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթիվը հայտարարված կամ հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվից հետո, բայց մինչև ֆինանսական հաշվետվությունների հրապարակման ամսաթիվը հայտարարված կամ հաստատված շահաբաժինները բացահայտվում են:

Ծանոթագրություն 3. «Ձուտ տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ»

Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	01.10.19-31.12.19	01.01.19-31.12.19	01.10.18-31.12.18	01.01.18-31.12.18
Տոկոսային եկամուտներ բանկի ընթացիկ հաշիվներից, բանկերում և այլ ֆինանսական կազմակերպություններում տեղաբաշխված ավանդներից և վարկերից	7,205	18,672	4,685	74,769
Տոկոսային եկամուտ հաճախորդներին տրված վարկերից և փոխառություններից	3,019,806	11,494,376	2,802,464	10,809,646
Տոկոսային եկամուտ պարտքային արժեթղթերից	842,752	3,130,740	704,177	2,597,526
Տոկոսային եկամուտ Ռեպո պայմանագրերից և արժույթային սվոպից	244,261	1,089,232	301,509	1,165,810
Այլ տոկոսային եկամուտ	1,385	1,846	111	923
Ընդամենը	4,115,409	15,734,866	3,812,946	14,648,674
Տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր				
Տոկոսային ծախսեր բանկի ընթացիկ հաշիվների, բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից ներգրավված ավանդների և վարկերի դիմաց	144,765	513,214	135,695	617,348
Տոկոսային ծախսեր հաճախորդների ժամկետային ավանդների և ընթացիկ հաշիվների	1,639,490	6,551,668	1,708,191	6,644,816
Տոկոսային ծախսեր բանկի կողմից թողարկված արժեթղթերի դիմաց	0	0	0	0
Տոկոսային ծախսեր Ռեպո պայմանագրերի դիմաց	23,283	43,492	0	0
Այլ տոկոսային ծախսեր	6,077	12,945	0	0
Ընդամենը	1,813,615	7,121,319	1,843,886	7,262,164

Չուտ տոկոսային և նմանատիպ եկամուտ	2,301,794	8,613,547	1,969,060	7,386,510
Ծանոթագրություն 4. «Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ և ծախսեր»				
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	01.10.19-31.12.19	01.01.19-31.12.19	01.10.18-31.12.18	01.01.18-31.12.18
Դրամարկային գործառնություններից	26,025	73,958	19,574	70,955
Հաշվարկային ծառայություններից	24,206	89,732	22,236	91,797
Երաշխիքներից, ակրեդիտիվներով գործառնություններից	13,411	20,879	10,758	18,996
Վճարային քարտերի սպասարկումից	45,065	163,209	51,074	196,636
Այլ կոմիսիոն վճարներ	88,843	294,635	45,003	150,839
Ընդամենը	197,550	642,413	148,645	529,223
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր				
Թղթակցային և այլ հաշիվների դիմաց կոմիսիոն վճարներ	5,235	14,625	5,738	13,467
Վճարային քարտերով գործառնությունների գծով վճարներ	45,298	153,155	40,370	150,375
Երաշխիքներից, հոմարագրերով, ակրեդիտիվներով, հավատարմագրային կառավարման գործառնությունների գծով վճարներ	0	0	0	0
Այլ կոմիսիոն վճարներ	756	3,103	1,043	4,264
Ընդամենը	51,289	170,883	47,151	168,106
Ստացված զուտ կոմիսիոն և այլ վճարներ	146,261	471,530	101,494	361,117
Եկամուտ շահաբաժիններից	2,750	3,924	2,500	14,104

Ծանոթագրություն 5. «Չուտ եկամուտ առևտրային գործառնություններից»

Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ներդրումներից	01.10.19-31.12.19	01.01.19-31.12.19	01.10.18-31.12.18	01.01.18-31.12.18
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ներդրումների առք ու վաճառքից զուտ եկամուտ	(5,369)	130,470	57,252	146,316
այդ թվում՝ Աձանցյալներից	(9,128)	118,212	55,219	140,135
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ներդրումների իրական արժեքի փոփոխությունից զուտ եկամուտ	4,770	14,679	(1,304)	(4,733)
Ընդամենը	(599)	145,149	55,948	141,583
Արտարժույթային գործառնություններից				
Արտարժույթի առք ու վաճառքից ստացված զուտ եկամուտ	94,064	242,102	84,435	244,703
Արտարժույթի վերագնահատումից ստացված զուտ եկամուտ	26,158	(68,133)	(39,663)	(59,974)
Ընդամենը	120,222	173,969	44,772	184,729
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորներից և հուշադրամներից				
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորների և հուշադրամների առք ու վաճառքից ստացված զուտ եկամուտ	3,139	22,000	8,109	(2,253)
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորների և հուշադրամների վերագնահատումից ստացված զուտ եկամուտ				
Ընդամենը	3,139	22,000	8,109	(2,253)
Չուտ եկամուտ առևտրային գործառնություններից	122,762	341,118	108,829	324,059

Ծանոթագրություն 6. «Այլ գործառնական եկամուտ»

Այլ գործառնական եկամուտ	01.10.19-31.12.19	01.01.19-31.12.19	01.10.18-31.12.18	01.01.18-31.12.18
Եկամուտներ ստացված տույժերից և տուգանքներից	26,546	184,353	27,593	134,841
Ֆակտորինգից ստացված եկամուտներ	33,845	129,017	33,233	118,698
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների օտարումից ստացված զուտ եկամուտներ	-	(7,728)	-	1,336
Այլ եկամուտներ	28,805	93,165	36,872	78,138
Ընդամենը	89,196	398,807	97,698	333,013

Ծանոթագրություն 7. ՖՀՄՍ 9-ով Ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ

Հաճախորդներին տրված վարկերի, փոխառվածությունների գծով	Ծանոթ.	01.10.19-31.12.19	01.01.19-31.12.19
Սկզբնական մնացորդ	16	-	1,007,563

Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ		(61,338)	(446,597)
Վերազնահատումից զուտ եկամուտներ		(30,931)	(112,343)
Դուրսգրում/վերականգնում		(123,493)	(590,083)
Վերջնական մնացորդ		93,087	1,263,393
Բանկերի և այլ ֆին. կազմակերպությունների գծով	14		
Սկզբնական մնացորդ		-	125,477
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ		(93,495)	(70,501)
Դուրսգրում/վերականգնում		-	-
Վերջնական մնացորդ		(93,495)	54,976
Այլ ակտիվների գծով	22		
Սկզբնական մնացորդ		-	187,924
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ		13,576	(126,744)
Վերազնահատումից զուտ եկամուտներ		-	-
Դուրսգրում/վերականգնում		27,539	13,292
Վերջնական մնացորդ		(13,963)	47,888
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող	17		
Սկզբնական մնացորդ		-	894
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ		25,608	37,551
Վերջնական մնացորդ		25,608	38,445
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվների գծով	18		
Սկզբնական մնացորդ		-	695
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ		39,783	169,654
Վերջնական մնացորդ		39,783	170,349
Հետաշվեկշռային պայմանական պարտավորություններ			
Սկզբնական մնացորդ		-	35,892
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ		62,537	27,368
Վերջնական մնացորդ		62,537	63,260
Ընդամենը զուտ մասհանումներ պահուստներին		(13,328)	(409,269)

Ծանոթագրություն 8. «Ընդհանուր վարչական ծախսեր»

Ընդհանուր վարչական ծախսեր	01.10.19-31.12.19	01.01.19-31.12.19	01.10.18-31.12.18	01.01.18-31.12.18
Ծախսեր հաշվարկված աշխատավարձի և դրան հավասարեցված այլ վճարումների գծով	861,526	2,128,487	779,966	2,052,032
Վերապատրաստման և ուսուցման գծով ծախսեր	321	1,380	719	1,691
Գործուղման ծախսեր	11,936	24,296	5,613	15,688
Գործառնական վարձակալության գծով ծախսեր	3,234	99,866	48,050	193,529
Ապահովագրության ծախսեր	3,054	10,452	3,529	10,701
Բանկի սարքավորումների սպասարկման և պահպանման գծով ծախսեր	3,145	12,205	3,986	15,935
Բանկի շենքերի տնտեսական պահպանության և անվտանգության գծով ծախսեր	33,739	142,186	36,311	151,922
Աուդիտային և խորհրդատվական ծառայությունների գծով ծախսեր	11,972	36,400	8,200	32,270
Կապի և հաղորդակցման միջոցների գծով ծախսեր	15,934	63,094	15,848	64,844
Տրանսպորտային ծախսեր	9,270	33,901	10,431	35,788
Ծախսեր հարկերի (բացառությամբ՝ շահութահարկի), տուրքերի և այլ պարտադիր վճարների գծով	31,723	122,792	36,510	128,578
Գրասենյակային և կազմակերպչական ծախսեր	5,979	23,838	6,328	25,285
Վարկերի տրամադրման և վերադարձման գծով ծախսեր	12,629	35,140	4,665	17,545
Այլ վարչական ծախսեր	21,605	64,868	51,966	97,127
Ընդամենը	1,026,067	2,798,905	1,012,122	2,842,935

	01.10.19-31.12.19	01.01.19-31.12.19	01.10.18-31.12.18	01.01.18-31.12.18
Բանկի աշխատակիցների միջին թվաքանակը	474	478	481	489
Մեկ աշխատողին բաժին ընկնող միջին ամսական աշխատավարձի չափը	317.60	334.90	251.30	289.40

Ծանոթագրություն 9. «Այլ գործառնական ծախսեր»

Այլ գործառնական ծախսեր	01.10.19-31.12.19	01.01.19-31.12.19	01.10.18-31.12.18	01.01.18-31.12.18
Վճարված տուգանքներ և տույժեր	66	366	-	122
Ինկասացիայի համար կատարված վճարումներ	2,542	10,846	3,083	15,943
Գովազդային և ներկայացուցչական ծախսեր	15,131	30,985	9,642	23,535
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիոն ծախսեր	102,637	326,713	70,819	258,185
Ավանդների երաշխավորման հիմանդրամին հատկացումներ	27,283	102,543	23,669	93,980
Այլ ծախսեր	22,134	93,695	22,147	91,578
Ընդամենը	169,793	565,148	129,360	483,343

Ծանոթագրություն 10. «Վերահսկվող միավորներում ներդրումներից զուտ շահույթ/վնաս»

Բանկը վերահսկվող կազմակերպություններում ներդրումներ չունի:

Ծանոթագրություն 11. «Շահութահարկի գծով ծախս (փոխհատուցում)»

Գործող օրենսդրության համաձայն կիրառվող շահութահարկի դրույքաչափը 20% է: ՀՀ հարկային օրենսդրության և ՖՀՄՍ-ի միջև եղած տարբերությունը մի շարք ակտիվների և պարտավորությունների գծով առաջացնում է ժամանակավոր տարբերություններ ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման նպատակներով դրանց հաշվեկշռային արժեքների և հարկման նպատակով հաշվեկշռային արժեքների միջև: Հետագված շահութահարկի գումարը հաշվարկվում է 20% հիմնական դրույքաչափը կիրառելով: Ստորև ներկայացվում է շահութահարկի գծով ծախսի և հաշվապահական շահույթի միջև փոխկապակցվածությունը:

	31/12/19	Արդյունավետ դրույքաչափ (%)	31/12/18	Արդյունավետ դրույքաչափ (%)
Շահույթը մինչև հարկումը	6,874,142		7,596,068	
Շահութահարկ՝ դրույքաչափով		20		20
Չհարկվող եկամուտներ				
Չնվազեցվող ծախսեր				
Շահութահարկի գծով ծախս	1,327,799		1,499,024	

Ծանոթագրություն 11.1. Ժամանակավոր տարբերությունների գծով հետաձգված հարկի հաշվարկը

	31/12/19	Ֆինանսական արդյունքներով ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքով	31/12/18
Հերաձգված հարկային ակտիվներ, այդ թվում՝				
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող				
Ստեղծված պահուստների գծով				
Այլ պարտավորությունների գծով				
Հերաձգված հարկային պարտավորություններ, այդ թվում՝	109,847	(46,387)	47,421	108,813
Հիմնական միջոցների գծով	50,414	(46,387)		96,801
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող արժեթղթերի գծով	59,433		47,421	12,012.00
Զուտ հերաձգված հարկային ակտիվ/պարտավորություն	109,847	(46,387.00)	47,421.00	108,813.00

Ծանոթագրություն 12. «Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ»

Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ	31/12/19	31/12/18
Հաշվետու ժամանակաշրջանի զուտ շահույթ հարկումից հետո	5,546,343	6,097,044
Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերին վերագրվող սովյալ ժամանակաշրջանի զուտ շահույթ (վնաս)	5,546,343	6,097,044
Տվյալ ժամանակաշրջանի ընթացքում շրջանառության մեջ գտնվող սովորական բաժնետոմսերի կշռված միջին թիվը	465,223	465,223
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ	3.27	3.59

Ծանոթագրություն 13. «Կանխիկ դրամական միջոցներ, դրանց համարժեքներ և մնացորդներ ՀՀ կենտրոնական բանկում»

Կանխիկ դրամական միջոցներ, դրանց համարժեքներ և մնացորդներ ՀՀ կենտրոնական բանկում	31/12/19	31/12/18

Կանխիկ դրամական միջոցներ	1,728,351	1,328,645
Դրամական միջոցների այլ տեղաբաշխումներ	1,746,035	1,837,373
Թղթակցային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	6,938,776	6,304,514
Դեպոնացված միջոցներ ՀՀ ԿԲ-ում*	324,500	374,500
Ժամկետային ավանդներ ԿԲ-ում	6,501,425	4,001,972
Ընդամենը	17,239,087	13,847,004
Թանկարժեք մետաղների ստանդարտացված ձուլակտորներ և հուշարձաններ	150,443	128,643

*ՀՀ ԿԲ-ում դեպոնացված 324,5 մլն դրամի գումարը իրենից ներկայացնում է ԱրՔա վճարային համակարգով իրականացվող փոխհաշվարկների երաշխիքային ավանդ

Ծանոթագրություն 14. «Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ»

<u>Ընթացիկ հաշիվներ</u>	31/12/19	31/12/18
ՀՀ բանկերում	8,247	11,745
Ոչ ռեզիդենտ բանկերում	395,500	321,079
Հաշվեգրված տոկոսներ	371	-
Ընդամենը	404,118	332,824
Միջբանկային վարկեր և ավանդներ, այլ պահանջներ		
ՀՀ բանկերում՝ վարկեր և ավանդներ	-	-
ՀՀ բանկերում՝ այլ պահանջներ	-	-
Ոչ ռեզիդենտ բանկերում՝ վարկեր և ավանդներ	-	-
Ոչ ռեզիդենտ բանկերում՝ այլ պահանջներ	14,804	28,512
Ռեպո համաձայնագրեր ՀՀ բանկերի նկատմամբ		8,366,360
Հաշվեգրված տոկոսներ		8,079
Ընդամենը	14,804	8,402,951
Զուտ պահանջներ բանկերի նկատմամբ	418,922	8,735,775

<u>Ֆինանսական կազմակերպություններում վարկեր և ավանդներ, այլ պահանջներ</u>	31/12/19	31/12/18
ՀՀ ֆինանսական կազմակերպություններում՝		
վարկեր և ավանդներ	-	-
ռեպո (հետզնման) պայմանագրեր	10,436,830	7,444,876
այլ	88,563	78,603
Հաշվեգրված տոկոսներ	9,532	8,564
Ընդամենը	10,534,925	7,532,043
Բանկերի և այլ ֆին. կազմակերպությունների գծով պահուստ (ծանոթ. 7)	54,976	125,477
Զուտ պահանջներ բանկերի և ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	10,898,871	16,142,341

Ծանոթագրություն 15. «Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ»

<u>Պետական արժեթղթեր</u>	31/12/19	31/12/18
ՀՀ պետական արժեթղթեր		
Ընդամենը պետական արժեթղթեր		

Ծանոթագրություն 16. «Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ»

<u>Տրված վարկեր և այլ փոխառություններ</u>	31/12/19	31/12/18
Վարկեր, այդ թվում՝	95,277,399	76,558,475
Հիփոթեքային	8,934,577	8,729,819
Օվերդրաֆտ	670,480	751,406
Վարկային քարտեր	4,817,087	3,673,901
Ֆակտորինգ	854,826	614,865

Բանկային երաշխիքներ	-	-
Ռեպո համաձայնագրեր	-	-
Լիզինգ	344,585	
Նշված հոդվածների գծով հաշվեգրված տոկոսներ	601,841	735,972
Ընդամենը վարկեր	102,566,218	82,334,619
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկերի և փոխառությունների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)	1,263,393	1,007,563
Ընդամենը զուտ վարկեր	101,302,825	81,327,056

Տրամադրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկերի և փոխառությունների վերլուծությունն ըստ հաճախորդների	31/12/19	31/12/18
Պետական ձեռնարկություններ	52,948,444	48,016,738
Մասնավոր ձեռնարկություններ, այդ թվում՝	29,170,390	16,547,450
խոշոր ձեռնարկություններ	4,632,637	3,277,795
փոքր և միջին ձեռնարկություններ*	24,537,753	13,269,655
Ֆիզիկական անձինք, այդ թվում՝	20,104,969	17,387,188
սպառողական վարկեր	5,152,665	4,284,478
հիփոթեքային վարկեր	8,893,183	8,948,325
ավտոմեքենաների ձեռքբերման վարկեր	0	1,855
վարկային քարտեր	4,374,482	3,693,266
Անհատ ձեռնարկատերեր	342,415	383,243
Այդ թվում՝ հաշվեգրված տոկոսներ	601,841	735,972
Ընդամենը վարկեր	102,566,218	82,334,619
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող տրված վարկերի և փոխառությունների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)	#REF!	#REF!
Ընդամենը զուտ վարկեր	#REF!	#REF!

* Փոքր և միջին ձեռնարկությունների չափորոշիչները սահմանված են «Փոքր և միջին ձեռնարկատիրության պետական աջակցության մասին» ՀՀ օրենքով:

Տրամադրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկերի և փոխառությունների վերլուծությունն ըստ վարկավորման ոլորտների	31/12/19	Տեսակարար կշիռը (%)	31/12/18	Տեսակարար կշիռը (%)
Գյուղատնտեսություն	1,447,084	1.41%	1,096,392	1.07%
Արդյունաբերություն	3,762,344	3.67%	2,089,410	2.04%
Շինարարություն	1,597,482	1.56%	1,511,017	1.47%
Առևտուր	1,419,382	1.38%	1,378,776	1.34%
Տրանսպորտ և կապ	25,589	0.02%	28,948	0.03%
Կեցության և հանրային սննդի կազմակերպում	941,233	0.92%	58,193	0.06%
Կրթություն և մշակույթ	35,036	0.03%	-	0.00%
Առողջապահություն	460,701	0.45%	709,133	0.69%
Հրպոթեքային վարկեր	8,826,026	8.61%	8,948,325	8.72%
Սպառողական վարկեր	10,408,614	10.15%	7,979,665	7.78%
Լիզինգ	236,407	0.23%	-	0.00%
Տնտեսության այլ ճյուղեր	73,406,320	71.57%	58,534,760	57.07%
Այդ թվում՝ Հաշվեգրված տոկոսներ	601,841		735,972	
Ընդամենը	102,566,218	100.00%	82,334,619	80.27%

Ծանոթագրություն 17. «Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ»

	31/12/19	31/12/18
Կապիտալի գործիքներ	64,208	59,457
ՀՀ պետական արժեթղթեր	3,760,785	5,701,406
ՀՀ ոչ պետական արժեթղթեր	493,904	525,925

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով (ծանոթ. 7)	38,445	894
Ընդամենը Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող	4,280,452	6,285,894

Այլ անձանց բաժնետիրական կապիտալում իրականացված ներդրումները.

Անձի անվանումը	Հիմնական գործունեությունը	Գրանցման երկիրը	Ներդրման ամսաթիվը	Ներդրումը	Բաժնեմասը (%)
1. «Արմենիան Քարտ» ՓԲԸ	վճարահաշվարկային կազմակերպություն	ՀՀ ք.Երևան	21.01.03	12,143	1.25
2. «ԱՔՈԱ Քրեդիտ Ռեփորթինգ» ՓԲԸ	վարկային բյուրո	ՀՀ ք.Երևան	27.11.07	19,314	3.68
3. «Արցախ<ՀԿ» ԲԲԸ	Էլեկտրաէներգիայի արտադրություն	ԱՀ ք.Ստեփանակերտ	15.09.16	32,751	0.23
Ընդամենը				64,208	

Ծանոթագրություն 18. «Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ»

Պետական արժեթղթեր	31/12/19	31/12/18
ՀՀ պետական պարտատոմսեր, այդ թվում՝	22,291,620	13,094,698
գանձապետական պարտատոմսեր	22,291,620	13,094,698
Հաշվեցրված տոկոսներ	205,812	190,107
Ընդամենը պետական արժեթղթեր	22,497,432	13,284,805

ՀՀ ոչ պետական արժեթղթեր	31/12/19	31/12/18
երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ	15,163,947	14,590,786
կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ		
Հաշվեցրված տոկոսներ	314,833	326,553
Ընդամենը	15,478,780	14,917,339
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)	170,349	695
Զուտ ներդրումներ ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներում	37,805,863	28,201,449

Ֆինանսական ակտիվներ, այդ թվում՝	31/12/19	31/12/18
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ակտիվներ	0	0
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ակտիվներ	3,888,780	6,285,894
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ	29,260,808	28,201,449
Ռեպո համաձայնագրով վաճառված	8,936,727	0

Ծանոթագրություն 19. «Ներդրումներ վերահսկվող անձանց կանոնադրական կապիտալում»

Բանկը չունի ներդրումներ վերահսկվող անձանց կապիտալում:

Ծանոթագրություն 20. «Վաճառքի համար պահվող ոչ ընթացիկ ակտիվներ»

	31/12/19	31/12/18
Գույքի բռնագանձման արդյունքում առաջացած վաճառքի համար պահվող ոչ ընթացիկ ակտիվներ	2,714,899	2,719,182

Ծանոթագրություն 21. «Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ»

Հիմնական միջոցներ

Հողվածի անվանումը	Հող	Շենքեր	Համակ. և կապի միջոցներ	Գույք և գրասենյակային սարքավորումներ	Փոխադրամիջոցներ	Այլ հիմն. միջոցներ	Հիմն. միջ. գծով կապ. ներդ.	Վարձակիմն.մ իջգծով կապ. ներդ.	Օգտագործման իրավունքի ակտիվ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք										
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի	211,586.0	4,628,435.3	1,149,903.4	233,908.0	155,766.3	344,348.1	509.0	101,244.0	462,593.0	7,288,293
Ավելացում			7,570.6	728.8		3,466.6			5,217.3	6,549
Օտարում					36.7					37
Վերադասակարգում										-
Վերազնահատում										-
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի	211,586.0	4,628,435.3	1,157,474.0	234,636.8	155,803.0	347,814.7	509.0	101,244.0	457,375.7	7,294,879
Ավելացում		8,690.7	- 7,239.0	4,143.2	129.5	- 2,254.5	- 509.0			2,961
Օտարում										-
Վերադասակարգում										-
Վերազնահատում										-
Մնացորդը հաշվետվու ժամանակաշրջանի	211,586	4,637,126	1,150,235	238,780	155,933	345,560	-	101,244	457,376	7,297,839
Կուտակված մաշվածություն										
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի		2,250,782.2	894,257.2	205,329.0	86,277.2	283,284.0	-	38,956.1	1,731.6	3,760,617
Ավելացում		34,876.9	13,827.8	1,193.0	3,264.9	4,034.0		2,245.7	38,354.6	97,797
Օտարում										-
Վերադասակարգում										-
Վերազնահատում										-
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի		2,285,659.1	908,085.0	206,522.0	89,542.1	287,318.0	-	41,201.8	40,086.2	3,858,414
Ավելացում		34,940.4	- 1,485.0	402.5	3,269.4	- 2,173.0		2,247.0	38,988.4	76,190
Օտարում/ դուրս գրում										-
Վերադասակարգում										-
Վերազնահատում										-
Մնացորդը հաշվետվու ժամանակաշրջանի		2,320,600	906,600	206,925	92,812	285,145	-	43,449	79,075	3,934,604
Զուտ հաշվեկշռային արժեք										
հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	211,586	2,316,527	243,635	31,856	63,121	60,415	-	57,795	378,301	3,363,236
նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի	211,586	2,342,776	249,389	28,115	66,261	60,497	509	60,042	417,290	3,436,464

Ոչ նյութական ակտիվներ

	Համակարգային ծրագրեր	Լիցենզիաներ և վստահագրեր	Այլ ոչ նյութական ակտիվներ	Կապիտալ ներդր. բանկի ոչ նյութակ. ակտիվներում	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք					
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի սկզբում	105,055	58,120			163,175
Ավելացում		-328			(328)
Վերադասակարգում					-
Օտարում					-
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի վերջում	105,055	57,792			162,847
Ավելացում	500				500
Վերադասակարգում					-
Օտարում					-
Մնացորդը հաշվետվու ժամանակաշրջանի վերջում	105,555	57,792			163,347
Կուտակված մաշվածություն					
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի սկզբում	103,016	32,675			135,691
Ավելացում		-2,789			(2,789)
Վերադասակարգում					-
Օտարում					-
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի վերջում	103,016	29,886			132,902
Ավելացում	0	2,629			2,629
Վերադասակարգում					-
Օտարում					-
Մնացորդը հաշվետվու ժամանակաշրջանի վերջում	103,016	32,515	0		135,531
Զուտ հաշվեկշռային արժեք					
հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	2,539	25,277	0	0	27,816
նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	2,039	27,906	0	0	29,945

Ծանոթագրություն 22. «Այլ պահանջներ»

	31/12/19	31/12/18
Բանկային գործառնությունների գծով ստացվելիք գումարներ		
Այլ գործառնություններից ստացվելիք գումարներ	37,523	869,272
Ընդամենը	37,523	869,272
Դերհտորական պարտքեր և կանխավճարներ		
Դերհտորական պարտքեր բյուջեի գծով	-	-
Դերհտորական պարտքեր մատակարարների գծով	2,081,843	3,036,690
Կանխավճարներ աշխատակիցներին		23
Կանխավճարներ մատակարարներին	1,680,665	62,110
Կանխավճարներ բյուջեի և պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարների գծով		
Այլ դերհտորական պարտքեր և կանխավճարներ	-	-
Ընդամենը	3,762,508	3,098,823
Այլ ակտիվներ Պահեստ	24,996	23,760
Ապագա ժամանակաշրջանի ծախսեր	3,789	3,067
Այլ ակտիվներ	-	-
Ընդամենը	28,785	26,827
Այլ ակտիվների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)	47,888	187,924
Ընդամենը այլ ակտիվներ	3,780,928	3,806,998

Ծանոթագրություն 23. «Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ»

Ընթացիկ հաշիվներ	31/12/19	31/12/18
<< բանկերի	2,050,691	1,410
Հաշվեգրված տոկոսներ	4,164	-
Ընդամենը	2,054,855	1,410
Միջբանկային վարկեր և ավանդներ, այլ	13,593,531	5,813,245
<< կենտրոնական բանկ	-	-
ռեպո (հետզնման) պայմանագրեր	8,869,260	-
այլ	1	8,508
Հաշվեգրված տոկոսներ	63,618	12,723
Ընդամենը	22,526,410	5,834,476
Ֆինանսական կազմակերպություններ	-	-
ընթացիկ հաշիվներ	52,574	41,847
վարկեր և ավանդներ	4,119,717	5,006,032
այլ	1,992	1,097
Հաշվեգրված տոկոսներ	52,231	48,647
Ընդամենը	4,226,514	5,097,623
Ընդամենը պարտավորություններ բանկերի և ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	28,807,779	10,933,509

Ծանոթագրություն 24. «Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ»

<< Կառավարության և տեղական ինքնակառավարման մարմինների նկատմամբ	31/12/19	31/12/18
Ընթացիկ հաշիվներ	4,559,309	1,430,073
Ժամկետային ավանդներ*	6,474,604	6,257,871
Այլ	-	-
Հաշվարկված տոկոսներ	21,671	20,952
Ընդամենը	11,055,584	7,708,896
<< ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց, հիմնարկների նկատմամբ		
Ընթացիկ հաշիվներ	18,674,350	18,592,113
Ժամկետային ավանդներ	9,504,958	14,518,201
Այլ	31,555	27,128
Հաշվարկված տոկոսներ	13,835	95,188
Ընդամենը	28,224,698	33,232,630

Ոչ ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց, հիմնարկների նկատմամբ		
Ընթացիկ հաշիվներ	463,764	947,015
Ժամկետային ավանդներ	10,304,825	8,844,750
Հաշվարկված տոկոսներ	-	-
Այլ	4,314	9,550
Ընդամենը	10,772,903	9,801,315
ՀՀ ռեզիդենտ անհատ ձեռնարկատերերի նկատմամբ		
Ընթացիկ հաշիվներ	101,802	96,203
Ժամկետային ավանդներ	-	-
Այլ	1,359	555
Հաշվարկված տոկոսներ		
Ընդամենը	103,161	96,758
Ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց նկատմամբ		
Ընթացիկ հաշիվներ	6,812,485	6,485,894
Ժամկետային ավանդներ	37,899,493	34,911,486
Այլ	407,976	290,275
Հաշվարկված տոկոսներ	872,351	893,073
Ընդամենը	45,992,305	42,580,728
Ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց նկատմամբ		
Ընթացիկ հաշիվներ	2,050,072	2,437,422
Ժամկետային ավանդներ	3,185,743	2,645,036
Այլ	-	-
Հաշվարկված տոկոսներ	37,394	43,168
Ընդամենը	5,273,209	5,125,626
Ընդամենը պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	101,421,860	98,545,953

*ԱՀ կառավարության կողմից բանկում ներդրվում են ավանդներ երեք և ավելի երեխաների ծննդյան դեպքում մինչև երեխայի 18 դառնալը ժամկետով: 31.12.19 թ-ի դրությամբ վերոնշյալ ավանդների ընդհանուր գումարը կազմել է 6 314 598 հազ. ՀՀ դրամ

Ժամկետային ավանդներն ըստ հաճախորդների

Ժամկետային ավանդներ	31/12/19	31/12/18
Իրավաբանական անձիք	19,827,089	23,467,317
Ֆիզիկական անձիք	41,980,048	38,481,360
Անհատ ձեռնարկատերեր		

Հաճախորդների և նրանց ընթացիկ ու ժամկետային հաշիվների քանակը՝

Անվանում	31/12/19	31/12/18
Ընթացիկ հաշիվներ	147,762	135,169
Ժամկետային ավանդներ	9,307	8,949
Հաճախորդների քանակ, այդ թվում՝	93,787	81,078
Ֆիզիկական անձինք	91,106	78,189
Իրավաբանական անձինք	2,681	2,889

Ծանոթագրություն 25. «Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր»

Բանկը արժեթղթեր չի թողարկել:

Ծանոթագրություն 26. «Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող պարտավորություններ»

Բանկը չունի Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ակտիվներ:

Ծանոթագրություն 27. «Վճարվելիք գումարներ»

Վճարվելիք գումարներ	31/12/19	31/12/18
Շահաբաժիններ	9,476	9,476
Ավանդների ապահովագրության գծով	27,283	23,669
Այլ	10,367	12,454

Ընդամենը	47,126	45,599
-----------------	---------------	---------------

Ծանոթագրություն 28. «Ստորադաս փոխառություն»

Անվանում	31/12/19	31/12/18
Ստորադաս փոխառություն այլ կազմակերպություններից	7,694,091	7,730,703

Ստորադաս փոխառությունը երկարաժամկետ փոխառություն է, որը Բանկի լուծարման դեպքում կլինի ստորադաս Բանկի այլ պարտավորությունների նկատմամբ, ներառյալ ավանդները և այլ պարտքային գործիքները: Կապակցված անձանց կողմից ստացված փոխառության մարման ժամկետը լրանում է 2026թ:

Ծանոթագրություն 29. «Այլ պարտավորություններ»

Այլ պարտավորություններ	31/12/19	31/12/18
Աշխատակազմին վճարվելիք գումարներ	601,679	483,225
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	24,250	33,613
Վարձակալական պարտավորություն	397,067	0
Ընդամենը այլ ֆինանսական պարտավորություններ	1,022,996	516,838
Հետաձգված եկամուտ	0	0
Վճարվելիք այլ հարկեր	293,902	1,457,249
Ակտիվներին վերաբերող շնորհներ	6,789	7,264
Այլ	411,416	356,775
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	712,107	1,821,288
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	1,735,103	2,338,126

Ծանոթագրություն 30 «Հետաձգված հարկային պարտավորություն»

Բանկի հիմնական միջոցների վերագնահատումից առաջացել է հետաձգված հարկային պարտավորություն:

	31/12/19	31/12/18
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	109,847	108,813

Ծանոթագրություն 31. «Կանոնադրական կապիտալ»

Բանկի գրանցված և ամբողջությամբ վճարված բաժնետիրական կապիտալը 31.12.19թ.-ի դրությամբ 23 261 150 հազ դրամ է: Բանկի թողարկված և տեղաբաշխված սովորական բաժնետոմսերի քանակը՝ 465 223, անվանական արժեքը՝ 50 հազ. դրամ:

Նշանակալից մասնակցի անունը/անվանումը	Բանկում ունեցած	Բանկում ունեցած
	մասնակցության գումարը	մասնակցության չափը
		տոկոսային հարաբերությամբ
Հայաստանի Բիզնես Հիմնադրամ	12,030,100	51.72
Արցախի Ներդրումային Հիմնադրամ	10,464,700	44.99
Ոչ նշանակալից մասնակիցներ	766,350	3.29
Ընդամենը	23,261,150	100

Ծանոթագրություն 32. «Սեփական կապիտալի այլ տարրեր»:

Կապիտալի այլ տարրեր	31/12/19	31/12/18
Պահուստներ, այդ թվում՝	3,929,130	2,734,699
Գլխավոր պահուստ	2,142,248	1,142,248
Վերագնահատման պահուստ	1,786,882	1,592,451
Զբաղիված շահույթ (վնաս)	14,495,076	9,948,733
Ընթացիկ տարվա	5,546,343	5,639,615

Նախորդ տարվա	8,948,733	4,309,118
--------------	-----------	-----------

Ծանոթագրություն 33. Վարկային ռիսկ պարունակող հետհաշվեկշռային հոդվածների գծով բանկի պայմանական պարտավորությունները

	31/12/19	31/12/18
Զօգտագործված վարկային գծեր	1,031,535	1,098,707
Տրամադրված երաշխիքներ	1,610,431	1,722,393
Ընդամենը	2,641,966	2,821,100

Ծանոթագրություն 35. «Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ»

Ներկայացվող հաշվետվությունների առումով բանկի կապակցված կողմեր են համարվում՝

- բանկի ղեկավարները,
- բանկի կապիտալում նշանակալից մասնակցություն ունեցող անձինք,
- (1) և (2) կետերում նշված անձանց հետ փոխկապակցված ֆիզիկական և իրավաբանական անձինք: Բանկը որևէ խմբի անդամ չէ:

<u>Պահանջներ այլ բանկերի նկատմամբ</u>	31/12/19	31/12/18
Մնացորդը 30 սեպտեմբեր դրությամբ	7,725	12,947
Եռամսյակի ընթացքում ավելացում	1,375,595	1,720,732
Եռամսյակի ընթացքում նվազում	-1,375,072	-1,719,836
Մնացորդը 31 դեկտեմբեր դրությամբ	8,248	13,843

<u>Պարտավորություններ այլ բանկերի նկատմամբ</u>	31/12/19	31/12/18
Մնացորդը 30 սեպտեմբեր դրությամբ	676	0
Եռամսյակի ընթացքում ավելացում	2,874,968	608,462
Եռամսյակի ընթացքում նվազում	-875,644	-541,677
Մնացորդը 31 դեկտեմբեր դրությամբ	2,000,000	66,785

<u>Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող տրված վարկեր և փոխառություններ</u>	31/12/19	31/12/18
Մնացորդը 30 սեպտեմբեր դրությամբ	8,749,568	7,435,153
Եռամսյակի ընթացքում ավելացում	875,795	3,397,538
Եռամսյակի ընթացքում նվազում	-800,428	-2,675,381
Մնացորդը 31 դեկտեմբեր դրությամբ	8,824,935	8,157,310
Տոկոսային եկամուտ	187,030	147,672

<u>Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ</u>	31/12/19	31/12/18
Մնացորդը 30 սեպտեմբեր դրությամբ	40,172,420	36,575,274
Եռամսյակի ընթացքում ավելացում	19,807,922	21,985,315
Եռամսյակի ընթացքում նվազում	-20,226,626	-22,849,279
Մնացորդը 31 դեկտեմբեր դրությամբ	39,753,716	35,711,309
Տոկոսային ծախս	553,985	486,883

	01/01/19-31/12/19	01/01/18-31/12/18
Բանկի ղեկավարությանը վճարված աշխատավարձ և դրան հավասարեցված վճարներ	478,584.00	225,057.00

Ծանոթագրություն 36. «Ֆինանսական ռիսկերի վերաբերյալ նվազագույն բացահայտումներ»

Բանկի գործունեությունը, բնորոշ ֆինանսական ռիսկերով պայմանավորված, ենթադրում է ռիսկերի որոշակի մակարդակի և համադրությունների վերլուծություն, գնահատում, ընդունում և կառավարում: Ռիսկ կրելը բանկային գործունեության անբաժանելի մասն է, և գործառնական ռիսկերը գործունեության անխուսափելի հետևանքն են: Բանկի ռիսկերի կառավարման գործընթացը կազմակերպվում է Բանկի առաքելությանը, հիմնական և միջանկյալ մարտահրավերներին համահունչ՝ նպատակ ունենալով ապահովել Բանկի ռազմավարության իրականացման գործընթացի կառավարելիությունը և հուսալիությունը:

Ռիսկերի կառավարման գործընթացն ուղղված է բացահայտելու, գնահատելու և կառավարելու բանկային գործունեությանը բնորոշ ռիսկերը, օժանդակելու Բանկի ղեկավարությանը կայացնել հնարավորինս օպտիմալ որոշումներ, որոնք թույլ են տալիս արդյունավետ կառավարել Բանկի և Բանկի հաճախորդների ակտիվների և պարտավորությունների հետ առնչվող ռիսկերը: Ռիսկերի կառավարման գործընթացը կազմակերպվելիս Բանկը ձգտում է առաջնորդվել միջազգային լավագույն փորձով՝ միջավայրի փոփոխությանը զուգընթաց պարբերաբար վերանայելով ռիսկերի կառավարման ոլորտը կանոնակարգող ներքին իրավական ակտերը:

Բանկում պատշաճ ռիսկերի կառավարման համակարգի ձևավորման, կենսագործունեության և արդյունավետության համար պատասխանատու են Բանկի Խորհուրդը, Վարչությունն ու Վարչության նախագահը: Բանկի Ռիսկերի կառավարման կենտրոնը, Բանկի Խորհրդի կողմից հաստատված ռիսկերի կառավարման ներքին իրավական ակտերով սահմանված կարգով, իրականացնում է Բանկի գործունեությանը բնորոշ ռիսկերի բացահատում, գնահատում և կառավարում՝ համագործակցելով Բանկի համապատասխան կառուցվածքային միավորների հետ:

Բանկի գործունեությանը բնորոշ հիմնական ռիսկերն են վարկային ռիսկը, շուկայական ռիսկը, իրացվելիության ռիսկը և գործառնական ռիսկը:

36.1 Վարկային ռիսկ

Վարկային ռիսկը հավանականություն է, որ գործարքի մյուս կողմը կխախտի Բանկի հետ կնքած պայմանագրի պայմանները, ինչը բացասաբար կազդի Բանկի շահույթի և (կամ) կապիտալի վրա՝ անկախ այն հանգամանքից գործարքներն արտացոլվում են Բանկի հաշվեկշռում, թե հանդես են գալիս որպես արտահաշվեկշռային հոդված: Ընդ որում, վարկային ռիսկն առաջանում է ցանկացած ժամանակ, երբ միջոցները տրամադրվում են, ներդրվում են կամ այլ կերպ հասանելի են դառնում փոխառուին (գործընկերոջը) և (կամ) պահանջի իրավունք է առաջանում Բանկի համար և (կամ) Բանկը ստանձնում է միջոցների տրամադրման պարտավորություն: Վարկային ռիսկը Բանկը տարանջատում է երկու խմբի՝ վարկառուի ռիսկ, պորտֆելային ռիսկ:

Վարկառուի ռիսկը ծագում է այն ժամանակ, երբ պարտապանն ի վիճակի չի լինում կատարել իր պայմանագրային պարտավորությունները: Նշված ռիսկի կառավարման համար Բանկի խորհրդի կողմից ընդունվել են ընթացակարգեր, որոնք սահմանում են վարկառուի վարկունակության գնահատման համապատասխան չափանիշներ, գրավի գնահատման չափանիշներ, վարկերի/վարկային գործիքների շարունակական վերահսկման և մոնիթորինգի մեխանիզմներ: Բանկը շարունակաբար վերահսկում է առանձին վարկերի վիճակը և կանոնավոր կերպով վերագնահատում է իր հաճախորդների վճարունակությունը:

Պորտֆելային ռիսկը ծագում է Բանկի վարկային պորտֆելում առկա տնտեսության տարբեր ճյուղերում տեղաբաշխված վարկային ներդրումների չմարման հետևանքով: Պորտֆելային ռիսկն առաջանում է, եթե Բանկի վարկային պորտֆելը հիմնականում կենտրոնացված է տնտեսության որևէ ճյուղում և առկա է տնտեսության տվյալ ճյուղի տնտեսական իրավիճակի վատթարացում:

Բանկի ողջ վարկային պորտֆելը գնահատվում է Ռիսկերի կառավարման կենտրոնի կողմից՝ վարկերի կենտրոնացման և շուկայական ռիսկերի տեսանկյունից՝ համաձայն Բանկում գործող ներքին սահմանաչափերի: Բանկի Ռիսկերի կառավարման կենտրոնը ներքին իրավական ակտերով սահմանված պահանջներին համապատասխան ամսական և եռամսյակային պարբերականությամբ Բանկի ղեկավար մարմիններին է ներկայացնում վարկային ռիսկի վերաբերյալ հաշվետվություններ:

Աշխարհագրական կենտրոնացումներ

Բանկի ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների աշխարհագրական կենտրոնացումների վերլուծությունը ունի հետևյալ տեսքը.

Հաշվետու ժամանակաշրջան

Հոդվածի անվանումը	ՀՀ	ԱՊՀ երկրներ	ՏՀԶԿ* երկրներ	Ոչ ՏՀԶԿ երկրներ	Ընդամենը
Ակտիվներ					
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	17,389,530				17,389,530
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. Նկատմամբ	10,400,667	129,632	367,818	754	10,898,871
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքներ	-			0	-
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող տրված վարկեր և	101,258,690		43,693	442	101,302,825
Իրական արժեքով/այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող արժեթղթեր	4,280,452			0	4,280,452
Մինչև մարման ժամկետը պահվող արժեթղթեր	37,805,863			0	37,805,863
Այլ ակտիվներ	9,886,878	0	0	3	9,886,881
Ընդամենը ակտիվներ	181,022,080	129,632	411,511	1,199	181,564,422
Վարկային ռիսկ պարունակող հետհաշվեկշռային հոդվածներ	2,639,339	-	2,627	-	2,641,966
Պարտավորություններ					
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. Նկատմամբ	28,807,778	1	0	-	28,807,779
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	85,375,734	296,919	14,749,579	999,628	101,421,860
Ստորադաս փոխառություն	852,105	-	6,841,986	-	7,694,091
Այլ պարտավորություններ	1,954,057		1,279	-	1,955,336
Ընդամենը պարտավորություններ	116,989,674	296,920	21,592,844	999,628	139,879,066
Զուտ դիրք	64,032,406	(167,288)	(21,181,333)	(998,429)	41,685,356

Նախորդ ժամանակաշրջան

Հոդվածի անվանումը	ՀՀ	ԱՊՀ երկրներ	ՏՀԶԿ* երկրներ	Ոչ ՏՀԶԿ երկրներ	Ընդամենը
Ակտիվներ					
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	13,975,647				13,975,647
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. Նկատմամբ	15,714,147	208,440	219,645	109	16,142,341

Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքներ	-			-	-
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող տրված վարկեր և	81,326,991		65	-	81,327,056
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող արժեթղթեր	6,285,894			-	6,285,894
Մինչև մարման ժամկետը պահվող արժեթղթեր	28,201,449			-	28,201,449
Այլ ակտիվներ	9,460,534		290,252	3	9,750,789
Ընդամենը ակտիվներ	154,964,662	208,440	509,962	112	155,683,176
Վարկային ռիսկ պարունակող հետհաշվեկշռային հոդվածներ	2,818,176		2,924	-	2,821,100
Պարտավորություններ					-
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. Նկատմամբ	10,925,001	8,508		-	10,933,509
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	83,619,001	298,572	13,660,560	967,819	98,545,952
Ստորադաս փոխառություն	852,121		6,877,916	666	7,730,703
Այլ պարտավորություններ	2,526,597		1,834	-	2,528,431
Ընդամենը պարտավորություններ	97,922,720	307,080	20,540,310	968,485	119,738,595
Զուտ դիրք	57,041,942	(98,640)	(20,030,348)	(968,373)	35,944,581

SՀԶԿ՝ Տնտեսական համագործակցության և զարգացման կազմակերպություն:

Հաշվետու ժամանակաշրջան

Վարկեր, այդ թվում՝	Աշխատող վարկեր		Չաշխատող վարկեր				Ընդամենը	Քանակ
	Փուլ 1	Քանակ	Փուլ 2	Քանակ	Փուլ 3	Քանակ		
Առևտուր	1,392,190	89	-	-	27,191	3	1,419,381	92
Արդյունաբերություն	17,612,632	62	-	-	249,446	1	17,862,078	63
Գյուղատնտեսություն	1,437,623	149	-	-	16,269	2	1,453,892	151
Սպասարկում	4,578,269	45	-	-	4,163	2	4,582,432	47
Շինարարություն	1,597,482	23	-	-	-	-	1,597,482	23
Հիփոթեք	8,704,818	1,330	29,574	10	91,681	16	8,826,073	1,356
Սպառողական վարկեր, այդ թվում՝	5,425,828	15,770	25,554	146	126,268	558	5,577,650	16,474
Անշարժ գույքի գրավով	426,205	111	-	-	22,441	6	448,646	117
Ոսկու գրավով	2,172,990	6,009	5,198	23	15,667	58	2,193,855	6,090
Քարտային վարկեր	4,669,210	10,643	17,862	79	143,891	404	4,830,963	11,126
Այլ ճյուղեր	56,293,171	69	-	-	129,972	1	56,423,143	70
Ընդամենը	101,711,223	28,180	72,990	235	788,881	987	102,573,094	29,402

Նախորդ ժամանակաշրջան

Վարկեր, այդ թվում՝	Աշխատող վարկեր		Չաշխատող վարկեր				Ընդամենը	Քանակ
	Դաս 1	Քանակ	Դաս 2	Քանակ	Դաս 3	Քանակ		
Առևտուր	1,370,668	92	5,672	2	2,436	2	1,378,776	96
Արդյունաբերություն	6,947,977	46	-	-	-	-	6,947,977	46
Գյուղատնտեսություն	1,085,730	55	10,616	3	46	1	1,096,392	59
Սպասարկում	3,480,706	31	3,552	1	-	-	3,484,258	32
Շինարարություն	1,511,016	22	-	-	-	-	1,511,016	22
Հիփոթեք	8,685,478	1,312	153,360	31	109,487	15	8,948,325	1,358
Սպառողական վարկեր, այդ թվում՝	4,202,729	13,333	29,087	63	54,515	187	4,286,331	13,583
Անշարժ գույքի գրավով	429,387	165	15,057	6	19,600	6	464,044	177
Ոսկու գրավով	1,943,274	6,010	6,220	9	8,063	24	1,957,557	6,043
Քարտային վարկեր	3,610,403	10,071	23,614	67	59,314	170	3,693,331	10,308
Այլ ճյուղեր	50,988,251	61	-	-	-	-	50,988,251	61
Ընդամենը	81,882,958	25,023	225,901	167	225,798	375	82,334,657	25,565

36.2 Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկի վերլուծություն

Շուկայական ռիսկը հավանականություն է, որ շուկայական գների (տոկոսադրույքներ, արտաբժույթի փոխարժեքներ, բաժնային գործիքների գներ և այլն) տատանումը բացասական ազդեցություն կունենա Բանկի կապիտալի և/կամ շահույթի վրա:

Տոկոսադրույթի ռիսկը հավանականություն է, որ շուկայական տոկոսադրույքների անցանկալի տեղաշարժերը բացասական ազդեցություն կունենան Բանկի կապիտալի և/կամ շահույթի վրա: Բանկում տոկոսադրույքների փոփոխության ռիսկի չափումը կատարվում է ակտիվների և պարտավորությունների վերադարձելիության ժամկետի ճեղքվածքի հաշվարկման (GAP-վերլուծություն) և դյուրացիայի մոդելի միջոցով:

Արտաբժույթային ռիսկը հավանականություն է, որ արժույթի փոխարժեքի տատանումները բացասական ազդեցություն կունենան Բանկի կապիտալի և/կամ շահույթի վրա: Վերաբերում է ինչպես առևտրային, այնպես էլ վարկային գործառնություններին:

Բանկի արտաբժույթային ռիսկի զսպման նպատակով Բանկի յուրաքանչյուր արտաբժույթի և արտաբժույթների արժույթային ռիսկերի համար գործում են ներքին սահմանաչափերը: Բանկում արտաբժույթային ռիսկի չափումը կատարվում է ակտիվների և պարտավորությունների վերադարձելիության ժամկետի ճեղքվածքի հաշվարկման (GAP-վերլուծություն) և VAR մոդելի միջոցով:

Արտաբժույթի ռիսկ

Բանկի կողմից ներկայացվում է բանկի արտաբժույթի ռիսկի վերլուծությունն ըստ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների

Հաշվետու ժամանակաշրջան

Ակտիվներ	ՀՀ դրամ	I խմբի արտաբժույթ*	II խմբի արտաբժույթ**	Ընդամենը
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	14,540,572	2,608,543	240,415	17,389,530
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. Նկատմամբ	10,400,519	463,582	34,770	10,898,871
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքներ	-	-	-	-
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող տրված վարկեր և	57,623,886	43,678,939	-	101,302,825
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆին.	3,786,548	493,904	-	4,280,452
ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	36,091,566	1,714,297	-	37,805,863
Այլ	7,941,743	1,945,138	-	9,886,881
Ընդամենը ակտիվներ	130,384,834	50,904,403	275,185	181,564,422
Պարտավորություններ	-	-	-	-
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. Նկատմամբ	9,683,643	19,124,136	-	28,807,779
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	75,207,562	26,187,938	26,360	101,421,860
Ստորադաս փոխառություն	3,855,671	3,838,420	-	7,694,091
Այլ պարտավորություններ	1,950,860	4,476	-	1,955,336
Ընդամենը պարտավորություններ	90,697,736	49,154,970	26,360	139,879,066
Զուտ դիրք	39,687,098	1,749,433	248,825	41,685,356

Նախորդ ֆինանսական տարվա վերջի դրությամբ

Ակտիվներ	ՀՀ դրամ	I խմբի արտաբժույթ*	II խմբի արտաբժույթ**	Ընդամենը
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	11,949,437	1,834,570	191,640	13,975,647
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. Նկատմամբ	15,706,490	410,665	25,186	16,142,341
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքներ	-	-	-	-
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող տրված վարկեր և	46,677,173	34,649,883	-	81,327,056
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆին.	5,759,969	525,925	-	6,285,894
ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	26,472,480	1,728,969	-	28,201,449
Այլ	7,288,696	2,462,093	-	9,750,789
Ընդամենը ակտիվներ	113,854,245	41,612,105	216,826	155,683,176
Պարտավորություններ	-	-	-	-
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. Նկատմամբ	5,081,262	5,852,247	0	10,933,509
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	66,740,275	31,793,007	12,670	98,545,952
Ստորադաս փոխառություն	3,858,120	3,872,583	0	7,730,703
Այլ պարտավորություններ	2,527,910	500	21	2,528,431
Ընդամենը պարտավորություններ	78,207,567	41,518,337	12,691	119,738,595
Զուտ դիրք	35,646,678	93,768	204,135	35,944,581

* Բանկի <I խմբի արտաբժույթ> կազմում ընդգրկված են հետևյալ արտաբժույթները՝ ԱՄՆ-ի դոլարը, եվրոն, անգլիական ֆունտ ստեռլինգը, շվեյցարական ֆրանկ, կանադական դոլար, ավստրալիական դոլար, բանկային ոսկին:

** Բանկի <II խմբի արտաբժույթ> կազմում ընդգրկված են հետևյալ արտաբժույթները՝ ռուսական ռուբլին, վրացական լարին, ուկրաինական գրիվնյան:

արժույթային սվոպ												
այլ												
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ, այդ թվում՝	2,738,174	814,072	4,551,620	2,217,692	6,157,793	1,744,158	15,274,956	5,747,476	12,343,945	10,568,495	31,022	14,801
ավանդներ	2,725,467	814,072	4,526,642	2,217,692	6,120,019	1,744,158	15,196,303	5,747,476	12,100,990	10,568,495	31,022	14,801
հետզնման պայմանագրեր												
արժույթային սվոպ												
Այլ	12,707		24,978		37,774		78,653		242,955		-	
Ստորադաս փոխառություն	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3,855,670	3,838,421
Ներգրաված այլ միջոցներ												
Օնդամենը	5,612,915	5,057,628	5,278,303	5,441,252	7,769,616	6,310,868	15,759,175	12,517,616	13,643,582	10,888,295	4,464,179	3,853,222
Զուտ դիրք	16,743,256	(3,683,352)	3,745,870	(3,611,961)	4,273,548	68,802	3,672,122	(4,256,475)	29,260,455	12,223,044	7,306,717	501,489

Բանկի կողմից ներկայացվում է հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ տոկոսաբեր/տոկոսակիր ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների համար գործող միջին տոկոսադրույքները.

Հոդվածի անվանումը	Հաշվետու ժամանակաշրջանի տոկոսադրույքներ		Նախորդ ֆինանսական տարվա վերջի տոկոսադրույքներ	
	ՀՀ դրամ	Արտարժույթ	ՀՀ դրամ	Արտարժույթ
	%	%	%	%
Ակտիվներ				
Մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	4.0		4.5	
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ, այդ թվում՝	6.1		6.4	
միջբանկային վարկեր				
միջբանկային ռեպո	6.1		6.4	
միջբանկային տոկոսային սվոպ				
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող տրված վարկեր և փոխառություններ	14.28	10.65	15.13	11.9
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող և Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող արժեթղթեր	11.11	9.50	10.02	9.5
Սնորհիզացված արժեքով հաշվառվող արժեթղթեր	8.79	7.50	8.75	7.5
Պարտավորություններ				
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	10.56	3.05	8.46	1.54
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	9.92	5.81	10.36	6.61
Պարտավորություններ բանկի կողմից թողարկված արժեթղթերի գծով				

36.3. Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը հավանականություն է, որ Բանկը բավարար իրացվելի միջոցներ չի ունենա պարտավորությունները ժամանակին մարելու համար: Կարող է հանդես գալ երկու եղանակով՝ միջոցների ներգրավման անհնարինություն և ակտիվների իրացվելիության ռիսկ:

Բանկում իրացվելիության կառավարման նպատակն է ստեղծել այնպիսի ֆինանսական կարողությունների ամբողջություն, որը հնարավորություն կտա առանց լուրջ հիմնախնդիրների բավարարելու բոլոր տեսակի կերդիտորների, ավանդատուների և այլ հաճախորդների օրինական դրամական պահանջները, որոնք կարող են արտացոլված լինել Բանկի հաշվեկշռային և հետհաշվեկշռային հոդվածներում, ինչպես նաև այս ամենի հետ մեկտեղ ապահովել շահութաբերության հնարավոր առավելագույն մակարդակ:

Բանկում իրացվելիության ապահովման և իրացվելիության ռիսկի արդյունավետ կառավարման նպատակով իրականացվում է ակտիվների և պասիվների փոխհամաձայնեցված կառավարում, ապահովելով բավարար բարձր իրացվելի ակտիվների առկայություն, ռեսուրսների կայունություն, ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության ճեղքվածքների ընդունելի սահմանաչափեր, միջոցներ ներգրավելու հնարավորություններ, ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքային դիվերսիֆիկացիայի ապահովում, իրացվելիության և շահութաբերության օպտիմալ հարաբերակցության ապահովում:

Բանկը ձգտում է ակտիվորեն պահպանել ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված և կայուն կառուցվածքը, որը ներառում է այլ բանկերից և միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված երկարաժամկետ ու կարճաժամկետ վարկերը,

հիմնական իրավաբանական անձանց և անհատների ավանդները: Բանկը ձգտում է ապահովել բարձր իրացվելի ակտիվների բազմազանեցված պորտֆել՝ իրացվելիության անկանխատեսելի պահանջներն արագ ու հեշտությամբ բավարարելու նպատակով:

Ռիսկերի կառավարման կենտրոնի կողմից իրականացվում են կանոնավոր սթրես-թեստեր շուկայի սովորական ու արտասովոր պայմանները հաշվի առնող տարբեր սցենարների տեսանկյունից:

Հաշվետու ժամանակաշրջան

	Չաշխատող	Մարմանը մնացել է
--	----------	------------------

Հողածի անվանումը	Ժամկետանց	Ժամկետային	ցուցանիշ	մինչև 3 ամիս	3-ից մինչև 6 ամիս	6-ից մինչև 12 ամիս	1-ից մինչև 5 տարի	5 տարուց ավելի	Անժամկետ	Ընդամենը
Ակտիվների մարման ժամկետայնության վերաբերյալ										
Կանխիկ և կանխիկին հավասարեցված դրամական միջոցներ, մնացորդ ՀՀ ԿԲ-ում			10,414,587	6,500,000					324,500	17,239,087
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ			520,802	10,298,814					79,255	10,898,871
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող տրված վարկեր և փոխառություններ	108,577	1,290,915	-	11,571,777	13,258,855	21,658,377	45,030,191	8,384,134		101,302,826
Արժեթղթեր, այդ թվում՝	-	-	133,262	1,924,859	5,268,700	6,137,164	20,883,345	7,738,984	-	42,086,314
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող										-
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող			133,262			97,172	1,123,786	2,926,232		4,280,452
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող				1,821,241	5,268,700	6,039,992	14,429,510	1,670,065		29,229,508
ոնցար համաձայնագրով վաճառված				103,618			5,330,049	3,142,687		8,576,354
Այլ պահանջներ		1,355	1,852,838	64,090	8,820	23,248	1,981,020		6,105,953	10,037,324
Պայմանագրային պահանջներ**										-
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	108,577	1,292,270	12,921,489	30,359,540	18,536,375	27,818,789	67,894,556	16,123,118	6,509,708	181,564,422
Այդ թվում՝										-
I խմբի արտարժույթով	65,402	369,967	3,129,276	2,800,376	6,460,015	8,365,240	25,296,804	4,416,956	79,626	50,983,662
II խմբի արտարժույթով			267,619	7,566						275,185
Այդ թվում՝										
Փոփոխվող տոկոսադրույքներով				560	314	927	21,219	26,109		49,129
Ֆիքսված տոկոսադրույքներով	108,577	1,290,915	214,235	28,900,055	17,454,440	25,655,215	65,851,037	16,097,009		155,571,483
Անտոկոս		1,355	12,707,254	1,458,925	1,081,621	2,162,647	2,022,300		6,509,708	25,943,810
Պարտավորությունների մարման ժամկետայնության վերաբերյալ										
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ			2,224,490	10,878,216	6,222,064	7,285,993	1,619,530	577,486		28,807,779
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ, այդ թվում՝			33,119,418	9,839,516	8,120,427	21,371,566	23,723,594	5,247,339	-	101,421,860
ցպահանջ ավանդներ			32,678,528							32,678,528
Ժամկետային ավանդներ				9,839,516	8,120,427	21,371,566	23,723,594	5,247,339		68,302,442
այլ			440,890							440,890
Պարտավորություններ բանկերի կողմից թողարկված արժեթղթերի գծով										-
Ստորագրա փոխառություն								7,694,091		7,694,091
Այլ պարտավորություններ			1,945,860						9,476	1,955,336
Հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորություններ			1,031,535	72,100	246,813	1,254,303	37,215			2,641,966
Այդ թվում՝ Պայմանագրային պարտավորություններ**				2,179	842	1,592	6,915	1,392		12,920
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	-	-	37,289,768	20,717,732	14,342,491	28,657,559	25,343,124	13,518,916	9,476	139,879,066
Այդ թվում՝										
I խմբի արտարժույթով			3,945,312	10,201,626	6,441,289	12,710,445	11,761,265	4,093,395		49,153,332
II խմբի արտարժույթով			26,360							26,360
Խոշոր պարտավորություններ*			17,181,841	134,127	3,553,400	3,619,838	4,306,450	12,511,839		41,307,495
Այդ թվում՝										
Փոփոխվող տոկոսադրույքներով					673	100	870	20,871		22,514
Ֆիքսված տոկոսադրույքներով			11,891,633	20,497,829	14,129,314	28,657,459	25,342,254	13,498,045		114,016,534
Անտոկոս			25,398,131	219,903	212,504				9,476	25,840,014
Ջուտ իրացվելիության ճեղքվածք	108,577	1,292,270	- 24,368,279	9,641,808	4,193,884	- 838,770	42,551,432	2,604,202	6,500,232	41,685,356
Այդ թվում՝	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
I խմբի արտարժույթով	65,402	369,967	- 816,036	- 7,401,250	18,726	- 4,345,205	13,535,539	323,561	79,626	1,830,330
II խմբի արտարժույթով	-	-	241,259	7,566	-	-	-	-	-	248,825
փոփոխվող տոկոսադրույքների համար	-	-	-	560	- 359	827	20,349	5,238	-	26,615
Ֆիքսված տոկոսադրույքների համար	108,577	1,290,915	- 11,677,398	8,402,226	3,325,126	- 3,002,244	40,508,783	2,598,964	-	41,554,949
Կուտակային իրացվելիության ճեղքվածք			- 24,368,279	- 14,726,471	- 10,532,587	- 11,371,357	31,180,075	33,784,277	40,284,509	41,685,356

Նախորդ ֆինանսական տարվա վերջի դրությամբ

	Չափաատող	Մարմանը մնացել է
--	----------	------------------

Հողածի անվանումը	Ժամկետանց	Ժամկետային	ցուպահանջ	մինչև 3 ամիս	3-ից մինչև 6 ամիս	6-ից մինչև 12 ամիս	1-ից մինչև 5 տարի	5 տարուց ավելի	Անժամկետ	Ընդամենը
Կանխիկ և կանխիկին հավասարեցված դրամական միջոցներ, մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում			9,472,504	4,000,000					374,500	13,847,004
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ			345,610	15,718,718					78,013	16,142,341
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող տրված վարկեր և փոխառություններ	41,230	666,305	-	16,544,360	9,852,970	18,831,741	30,026,759	5,363,690		81,327,055
Արժեթղթեր, այդ թվում՝	-	-	59,457	1,564,945	3,586,754	1,087,086	23,723,315	4,465,786	-	34,487,343
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող										-
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող			59,457	93,615	194,832	367,214	2,823,575	2,747,201		6,285,894
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող				1,471,330	3,391,922	719,872	20,899,740	1,718,585		28,201,449
Ռեպո համաձայնագրով մաճառված										-
Այլ պահանջներ	11	859	1,032,977	395,946	237,138	150,223	2,118,487		5,943,791	9,879,432
Պայմանագրային պահանջներ**										-
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	41,241	667,164	10,910,548	38,223,969	13,676,862	20,069,050	55,868,561	9,829,476	6,396,304	155,683,175
Այդ թվում՝										-
I խմբի արտարժույթով	9,285	244,198	2,292,566	7,431,498	5,179,424	8,684,283	15,633,278	2,137,575		41,612,107
II խմբի արտարժույթով			211,914	4,912						216,826
Այդ թվում՝										-
Փոփոխվող տոկոսադրույքներով	151	27,739		3,516	2,560	5,563	65,357	116,691		221,577
Ֆիքսված տոկոսադրույքներով	41,080	638,566		37,265,216	4,189,901	18,826,178	53,549,999	9,190,405		123,701,345
Անտոկոս	10	859	10,910,548	955,237	9,484,401	1,237,309	2,253,205	522,380	6,396,304	31,760,253

Պարտավորությունների մարման ժամկետայնության վերաբերյալ

Ավտիվների մարման ժամկետայնության վերաբերյալ										
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ			113,883	3,743,588	967,766	3,850,643	1,493,390	764,239		10,933,509
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ, այդ թվում՝			30,318,973	13,207,343	11,292,792	32,517,249	6,246,903	4,962,693	-	98,545,953
ցպահանջ ավանդներ			30,001,014							30,001,014
Ժամկետային ավանդներ				13,207,343	11,292,792	32,517,249	6,246,903	4,962,693		68,226,980
այլ			317,959							317,959
Պարտավորություններ բանկերի կողմից թողարկված արժեթղթերի գծով										-
Ստորագաս փոխառություն								7,730,703		7,730,703
Այլ պարտավորություններ			2,518,954						9,476	2,528,430
Հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորություններ			1,098,708	195,991	378,252	1,118,065	30,085			2,821,101
Այդ թվում՝ Պայմանագրային պարտավորություններ**				49,119	43,101	83,226	593,094	162		768,702
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	-	-	32,951,810	16,950,931	12,260,558	36,367,892	7,740,293	13,457,635	9,476	119,738,595
Այդ թվում՝										-
I խմբի արտարժույթով			4,822,347	9,447,310	2,209,299	17,836,243	2,846,236	4,354,075		41,515,510
II խմբի արտարժույթով			12,692							12,692
Խոշոր պարտավորություններ*			15,371,632	121,333	2,065,451	7,446,251	1,998,052	10,186,372		37,189,091
Այդ թվում՝										-
Փոփոխվող տոկոսադրույքներով								19,800		19,800
Ֆիքսված տոկոսադրույքներով			11,189,919	16,741,540	10,871,710	36,367,892	7,740,293	13,437,835		96,349,189
Անտոկոս			21,761,891	209,391	1,388,848				9,476	23,369,606
Զուտ իրացվելիության ճեղքվածք	41,241	667,164	- 22,041,262	21,273,038	1,416,304	- 16,298,842	48,128,268	- 3,628,159	6,386,828	35,944,580
Այդ թվում՝	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
I խմբի արտարժույթով	9,285	244,198	- 2,529,781	- 2,015,812	2,970,125	- 9,151,960	12,787,042	- 2,216,500	-	96,597
II խմբի արտարժույթով	-	-	199,222	4,912	-	-	-	-	-	204,134
Փոփոխվող տոկոսադրույքների համար	151	27,739	-	3,516	2,560	5,563	65,357	96,891	-	201,777
Ֆիքսված տոկոսադրույքների համար	41,080	638,566	- 11,189,919	20,523,676	- 6,681,809	- 17,541,714	45,809,706	- 4,247,430	-	27,352,156
Կուտակային իրացվելիության ճեղքվածք			- 22,041,262	- 768,224	648,080	- 15,650,762	32,477,506	28,849,347	35,236,175	35,944,580

* "Խոշոր պարտավորություններ" տողում լրացվում են բոլոր այն պարտատերերի նկատմամբ բանկի պարտավորությունների (ներառյալ՝ տոկոսագումարները) գումարները, որոնց անհատական պահանջների հանրագումարները բանկի նկատմամբ գերազանցում են բանկի ընդհանուր պարտավորությունների 5% սահմանաչափը՝ առանց հաշվի առնելու փոխկապակցվածությունը:

** "Պայմանագրային պահանջներ" տողում լրացվում են դեռևս չհաշվեգրված (հաշվեկշռում կամ հետհաշվեկշռում չարտացոլված), սակայն պայմանագրով նախատեսված ստացվելիք բոլոր գումարները (այդ թվում՝ տոկոսագումարները)՝ ըստ պայմանագրով նախատեսված մարման ժամկետների:

*** "Պայմանագրային պարտավորություններ" տողում լրացվում են դեռևս չհաշվեգրված, սակայն պայմանագրով նախատեսված վճարվելիք բոլոր գումարները (այդ թվում՝ տոկոսագումարները)՝ ըստ պայմանագրով նախատեսված մարման ժամկետների:

36.4. Գործառնական ռիսկ

Բանկում գործառնական ռիսկերի կառավարման համակարգը ռիսկերի կառավարման համակարգի մաս է, որը հիմնված է գործառնական ռիսկերի գնահատման վրա և ստեղծված է ներքին հսկողության մեխանիզմների ստեղծման, ներդրման, գործարկման, մոնիթորինգի, վերանայման, պահպանման և բարելավման նպատակով: Գործառնական ռիսկերի գնահատումը Բանկում կատարվում է Ռիսկերի կառավարման կենտրոնի կողմից՝ ստացված տեղեկատվության վերլուծության հիման վրա: Ամբողջական գնահատում անցկացնելու համար գործընթացին ներգրավվում են նաև Բանկի այլ աշխատողներ և ստորաբաժանումներ:

Ծանոթագրություն 37. «Կապիտալ և կապիտալի համարժեքություն»

Բանկը կառավարում է իր կապիտալի կառուցվածքը և կատարում ճշգրտումներ տնտեսական պայմանների փոփոխությունների ու իր գործունեության ռիսկային բնույթին համապատասխան: Կապիտալը պահպանելու կամ դրա մեջ ճշգրտումներ մտցնելու համար Բանկը կարող է ճշգրտել բաժնետերերին վճարվելիք շահաբաժինների գումարը, վերադարձնել կապիտալը բաժնետերերին կամ թողարկել արժեթղթեր: Նախորդ տարիների համեմատ նպատակներում , քաղաքականությունում և գործընթացներում փոփոխություններ չեն եղել: Բանկի կապիտալի չափի պահանջները սահմանվում և վերահսկվում են ՀՀ ԿԲ-ի կողմից: Բանկը որպես կապիտալ ճանաչում է ՀՀ օրենսդրությամբ բանկերի կապիտալի համար սահմանված հողվածները: ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված կապիտալի ներկայիս պահանջների համաձայն, որոնք հիմնված են Բազելյան համաձայնագրի սկզբունքների վրա, բանկերը պետք է ապահովեն , որպեսի կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների հարաբերակցության ցուցանիշը բարձր լինի սահմանած նվազագույն մակարդակից: Նվազագույն մակարդակը կազմում է 12%: 2019թ դեկտեմբերի 30-ի և 2018թ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի կապիտալի համարժեքության ցուցանիշը համապատասխանում է սահմանված մակարդակին: **Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ՀՀ ԿԲ-ի պահանջների համաձայն հաշվարկված կապիտալի կառուցվածքի վերլուծությունը 2019թ դեկտեմբերի 31- ի և 2018թ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:**

	հազ.դրամ	
	2019թ դեկտեմբեր	2018թ դեկտեմբեր
Հիմնական կապիտալ		
Բաժնետիրական կապիտալ	23,261,150	23,261,150
Գլխավոր պահուստ	2,142,248	1,142,248
Չբաշխված շահույթ	14,598,816	10,467,059
Նվազեցումներ	2,829,132	2,890,753
Ընդամենը հիմնական կապիտալ	37,173,082	31,979,704
Լրացուցիչ կապիտալ		
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող	259,196	60,040
Հիմնական միջոցների վերազնահատման պահուստ	1,541,377	1,541,377
Ստորադաս փոխառություն	7,687,600	7,727,022
Ընդամենը լրացուցիչ կապիտալ	9,488,173	9,328,439
Ընդամենը կապիտալ	46,661,255	41,308,142
Ընդամենը ռիսկով կշռված ակտիվներ	66,390,327	50,614,797
Ընդամենը կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների տոկոսային հարաբերակցություն	70.28%	81.61%

Եռամսյակի միջին ակտիվներ և կապիտալ

Անվանում	2019թ. 4-րդ եռ.
Միջին ակտիվներ	169,924,903
Միջին կապիտալ	41,276,355

Ծանոթագրություն 38. «Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեք»

Բանկը ֆինանսական ակտիվները և պարտավորություններն իր հաշվեկշռում ճանաչում է այն և միայն այն դեպքում, երբ նա դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ: Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների սովորական բնույթ կրող առջ ու վաճառքների դեպքում դրանք ձևակերպվում են գործարքի օրվա ամսաթվով: Սովորական բնույթ կրող ձեռք բերումների դեպքում, երբ ֆինանսական գործիքը հետագայում պետք է չափվի իրական արժեքով, պայմանագրի օրվա և գործարքի օրվա միջև ընկած ժամանակամիջոցում այն հաշվառվում է նույն սմզբունքով, ինչ որ ձեռք բերված գործիքների դեպքում:

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները սկզբնական ճանաչման ժամանակ չափվում են սկզբնական արժեքով, գումարած գործարքի հետ կապված ցանկացած ծախսումները, բացի ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքների:

Սկզբնական ճանաչումից հետո բոլոր ֆինանսական պարտավորությունները, բացի ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքների (ներառված նաև Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող գործիքները), հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունվետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքները հաշվառվում են հուական առժեռում:

Բանկի կողմից ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են հետևյալ կատեգորիաների. ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ, ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ, վարկեր և դեբիտորական պարտքեր, Իրական արժեքով՝այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ: Ներդրումների նման դասակարգումը կատարվում է դրանց ձեռքբերման պահին՝ Բանկի ղեկավարության կողմից սահմանված գնահատումների հիման վրա հաշվի առնելով ձեռքբերման նպատակները: Ակտիվների հետագա վերադասակարգումը կատարվում է անհրաժեշտության և հնարավորության դեպքում՝ յուրաքանչյուր ֆինանսական տառև ամառտից հետո:

Ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ

Այս կատեգորիայում հաշվառվում են առևտրական նպատակներով պահվող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները: Ֆինանսական ակտիվը հաշվառվում է այս կատեգորիայում, եթե այն ձեռք է բերվում կարճ ժամկետում վաճառքի նպատակով կամ եթե այդպես է որոշվում ղեկավարության կողմից նշված ակտիվի ձեռք բերման պահին:

Ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները դասակարգվում են որպես ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող, երբ.

-Այդպես վարվելը զգալիորեն կնվազեցնի չափման անհամապատասխանությունները, որոնք կառաջանային, եթե կապված աճանցյալ գործիքները համարվեին առևտրական նպատակներով պահվող, իսկ հիմք հանդիսացող ֆինանսական գործիքները հաշվառվեին ամորտիզացված գումարով, ինչպես վարկերը կամ հաճախորդներին և բանկերին տրվող կանխավճարները, կամ պարտքային արժեթղթերի տեսքով թողարկված արժեթղթերը:

-Որոշ ներդրումներ, ինչպես օրինակ կապիտալի գործիքներում կատարված ներդրումները, որոնք փաստաթղթավորված ռիսկերի կառավարման կամ ներդրումային քաղաքականության համաձայն հաշվառվում են իրական արժեքով և կառավարչական անձնակազմին հաղորդվում են այդ արժեքով, համարվում են ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող, և Ֆինանսական գործիքները, ինչպես պարտքային արժեթղթերը, որոնք պարունակում են մեկ կամ ավելի բաղադրիչ աճանցյալ գործիքներ, որոնք էականորեն ազդում են դրամական հոսքերի վրա, համարվում են ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող:

Միջև մարման ժամկետը պահվող արժեթղթեր

Ֆիքսված մարման ժամկետով արժեթղթերը դասակարգվում են որպես միջև մարման ժամկետը պահվող, երբ Բանկը հաստատապես մտադրված է և հնարավորություն ունի պահել այդ ներդրումները մինչև դրանց մարման ժամկետի լրանալը: Եթե Բանկի

կողմից իրականացվում է մարման ժամկետին ոչ մոտ ակտիվների էական գումարի վաճառք, ապա ամբողջ դասը վերադասակարգվում է որպես Իրական արժեքով՝այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող: ամորտիզացված արժեքով

հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը՝ հանած դրանց գծով արժեգրկումից պահուստները:

Վարկեր և դեբիտորական պարտքեր

Վարկերը և դեբիտորական պարտքերը ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք ստեղծվում են Բանկի կողմից ուղղակիորեն պարտապանին դրամ տրամադրելու միջոցով՝ առանց պարտքը վաճառելու մտադրության:

Ֆիքսված ժամկետներով տրամադրված վարկերը սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքից ծախսումները: Երբ տրամադրված գումարների իրական արժեքը տարբերվում է վարկի իրական արժեքից, օրինակ երբ վարկը տրամադրվում է շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով, տրամադրված գումարի և վարկի իրական արժեքների տարբերությունը վարկի սկզբնական ճանաչման ժամանակ ձևակերպվում է որպես ծախս շուկայականից ցածր դրույքներով ակտիվների տեղաբաշխումից՝ ֆինանսական արդյունքերի մասին հաշվետվությունում: Այնուհետև վարկերն ու փոխատվությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ֆիքսված մարման ժամկետ չունեցող վարկերն ու փոխատվությունները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ ելնելով մարման ենթադրվող ժամկետներից: Հաճախորդներին տրված վարկերի ու փոխատվությունների գումարները նվազեցվում են դրանց գծով արժեգրկումից պահուստների գումարներով:

Իրական արժեքով՝այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ներդրումներ

Իրական արժեքով՝այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումները պարտքային, ինչպես նաև կապիտալի գործիքներում կատարված այն ներդրումներն են, որոնք Բանկը մտադիր է պահել անորոշ ժամկետով, և որոնք կարող են վաճառվել իրացվելիության կարիքների բավարարման համար, ինչպես նաև տոկոսադրույքներում, փոխարժեքներում կամ բաժնետոմսերի գներում փոփոխությունների դեպքում: Իրական արժեքով՝այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվները նախնական ճանաչումից հետո հաշվառվում են իրական արժեքով: Իրական արժեքով՝այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի փոփոխություններից առաջացած շահույթն ու վնասը վերագրվում է սեփական կապիտալին մինչև ֆինանսական ակտիվի օտարումը կամ արժեգրկումը, որի դեպքում կապիտալում ճանաչված շահույթը կամ վնասը վերաձևակերպվում է ֆինանսական արդյունքերի մասին հաշվետվությունում: Ամեն դեպքում, տոկոսները հաշվարկվում են արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով՝ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Իրական արժեքով՝այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող կապիտալի գործիքների գծով շահաբաժինները ֆինանսական արդյունքերի մասին հաշվետվությունում գրանցվում են այն ժամանակ, երբ Բանկը իրավունք է ձեռք բերում ստանալու այդ շահաբաժինները:

Ակտիվ ֆինանսական շուկաներում գործող Ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը հաշվետու ամսաթվին բորսային փակման պահին այդ ակտիվի գծով գնանշվող գինն է: Եթե գնանշված շուկայական գինը առկա չէ, ապա գործիքի իրական արժեքը

որոշվում է գնային մոդելների կամ զեղչված դրամական հոսքերի տեխնիկայի միջոցով: Հակառակ դեպքում ներդրումները հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ հանած արժեգրկումից պահուստների գումարները:

Ծանոթագրություն 39«Կանխատեսվող ապագա գործարքների հեջավորում»

Բանկը հեջավորում չի իրականացնում :

Ծանոթագրություն 40. «Ապաճանաչում»

Ֆինանսական ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվը (կամ ֆինանսական ակտիվի մի մասը, կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի մի մասը) ապաճանաչվում է, երբ.

-վերանում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը,

-Բանկը փոխանցում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը, կամ պահպանում է այդ իրավունքը, բայց պարտավորվում է ստացված գումարներն ամողջությամբ և ժամանակին փոխանցել երրորդ կողմին՝ փոխանցման համաձայնագրի համաձայն,

և Բանկը կամ (ա) փոխանցում է ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, կամ (բ) չի փոխանցում, և չի պահպանում ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, այլ փոխանցում է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Ֆինանսական պարտավորությունն ապաճանաչվում է, երբ այն մարվում է, չեղյալ է համարվում կամ լրացել է դրա ուժի մեջ մնալու ժամկետը:

Փոխառուի փոխատուի միջև պարտքային գործիքների փոխանակումը, որոնց պայմաններն էականորեն տարբերվում են միմյանցից, կամ կատարվում է գործող պարտքային գործիքի պայմանների էական փոփոխություն, իրենից ներկայացնում է հին պարտքի

Ծանոթագրություն 41. «Գրավադրված ակտիվներ»

Բանկը չունի գրավադրված ակտիվներ:

Ծանոթագրություն 42. «Ընդունված գրավ»

Ընդունված գրավ	31/12/19	31/12/18
Այլ արժեթղթեր	15,420,527	3,410,750
Թանկարժեք գարդեր և թանկարժեք քարեր	2,662,540	2,361,338
Անշարժ գույք	64,477,408	62,419,877
Շարժական գույք	4,264,613	2,870,552
Այլ հիմնական միջոցներ	16,037,371	3,978,066
Պատրաստի արտադրանք և ապրանքներ	4,046,870	3,908,605
Դրամական միջոցներ	5,138,457	6,898,923
Վարկային երաշխավորություններ	212,849,623	162,169,019
Այլ երաշխավորություններ	-	-
Այլ գրավ	1,449,746	1,578,746

Ծանոթագրություն 43. «Պարտավորությունների չկատարում/խախտում»

Բանկը չունի չկատարված/խախտված պայմանագրային պարտավորություններ: